

Utvikling i nøkkeltall for norske forbrukslånsbanker for perioden 1.1.2018 til Q2 2019

September 2019

Kontakt

Erik Andersen
E: erik.andersen@pwc.com
M: + 47 952 60 501

Ola Anfinsen
E: ola.anfinsen@pwc.com
M: + 47 952 60 503

Innholdet i denne publikasjonen er kun for generell veiledning. PwC tar ikke ansvar for beslutninger som baseres på innholdet. Vennligst ta kontakt med oss dersom du har spørsmål om innholdet.

Sammendrag

Denne undersøkelsen er basert på offentlig tilgjengelig informasjon. Den er ikke basert på informasjon som de enkelte revisjonsteam har tilgang til ved utførelsen av sine revisjonsoppdrag.

De kvartalsvise annualiserte tapsprosentene for forbrukslånsbankene per Q2 2019 er fremdeles lave i forhold til kredittpåslaget som ligger i utlånsrenten. Annualisert tapsprosent per Q2 2019 varierte mellom – 1,14% (Santander) og 3,68% (Komplett Bank). Gjennomsnittlig annualisert tapsprosent utgjorde 2,39% per Q2 2019 mot 5,4% per Q1 2019.

Gjennomsnittlig tapsavsetningsprosent for forbrukslånsbankene utgjorde 6,00% ved utgangen av Q2 2019. Til sammenligning utgjorde gjennomsnittlig tapsavsetningsprosent 5,32% ved utgangen av Q4 2018 og 6,11% per Q1 2019. For perioden sett under ett har tapsavsetningsprosenten økt for samtlige forbrukslånsbanker ekskl. Santander. I forhold til Q1 2019 har Bank Norwegian og Komplett Bank hatt en økning i tapsavsetningsprosenten mens de øvrige forbrukslånsbankene har hatt en reduksjon. Bank Norwegian har hatt den største økningen med 0,53% mens Santander har hatt den største reduksjonen med -0,68%.

Egenkapitalavkastningen til de etablerte rene forbrukslånsbankene (Bank Norwegian og Komplett Bank) er fremdeles høy men fallende. Egenkapitalavkastningen for Q2 2019 utgjorde henholdsvis 25,8% (Bank Norwegian) og 14,4% (Komplett Bank) mot 27,9% og 18,8% i Q1 2019. Foreløpig topp ble nådd i Q2 2018 med henholdsvis 34,1% (Bank Norwegian) og 25,9% (Komplett Bank). For BRABank utgjorde egenkapitalavkastningen -11,6% i Q2 2019 mot 4,0% i Q1 2019. Optin Bank hadde en negativ egenkapitalavkastning på 24,5% i Q2 2019.

Undersøkelsen viser videre at etter til dels betydelig vekst i brutto utlån i 2018 har veksten nå avtatt. I Norge var den negativ i Q2 2019. For sektoren sett under ett vil en kunne forvente lavere vekst og lønnsomhet knyttet til den norske virksomheten både pga innstramning i ny forskrift om krav til finansforetakenes utlånspraksis for forbrukslån og som følge av innføringen av gjeldsregistrene som var på plass 1.juli 2019.

Undersøkelsen viser at sammenhengen mellom markedskurs og bokført verdi per aksje (Pris/Bok) har vært fallende i perioden.

Ola Anfinsen

Partner

Financial Services (FS)

Ansvarlig for undersøkelsen

Erik Andersen

Partner

Financial Services (FS)

Nasjonal FS leder

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	3
2. Analyse	5
2.1 Tapsprosent	5
2.2 Tap i % av netto renteinntekter	6
2.3 Kvartalsvis egenkapitalavkastning (annualisert)	7
2.4 Utvikling i Pris/Bok (P/B)	8
2.5 Kvartalsvis utvikling i brutto utlån (%) totalt	9
2.6 Kvartalsvis utvikling i brutto utlån (%) per land	9
2.7 Utviklingen i tapsavsetningsprosenten per trinn (PCR per stage)	14
2.8 Utvikling i ECL utlån i % av brutto utlån	18
Appendix	21
Appendix 1: Oversikt over banker i undersøkelsen	22
Appendix 2: Definisjoner og begreper	23
Appendix 3: Beregning av tapsavsetningsprosent	24
Appendix 4: Fordeling av Brutto utlån per trinn (%)	30
Appendix 5: Fordeling av ECL utlån per trinn (%)	31
Appendix 6: Forbrukslån Norge - Fordeling av brutto utlån per trinn (%)	32
Appendix 7: Forbrukslån Norge - Fordeling av ECL per trinn (%)	33

1. Innledning

Vi har i denne undersøkelsen sett på utviklingen i nøkkeltall for forbrukslånsbankene for perioden 1.1.2018 til Q2 2019.

En oversikt over utvalget fremkommer av Appendix 1. Definisjoner, begreper og forkortelser som er benyttet fremkommer av Appendix 2.

Analysen er basert på publiserte årsregnskaper for 2018 og delårsrapporter/delårspresentasjoner fra og med Q1 2018 til Q2 2019. BRABank fusjonerte med Monobank i Q2 2019 hvoretter den fusjonerte banken skiftet navn til BRABank. Tallene for BRABank i denne rapporten er følgelig ikke sammenlignbare med tidligere rapporter. Det samme vil gjelde våre beregninger av gjennomsnitt. Vi har i denne rapporten videre inkludert Easybank og Instabank i våre analyser over utvikling i brutto utlån.

Forbrukslånsbankene i undersøkelsen yter generelt kredittkortlån og andre forbrukslån uten sikkerhet til personkunder. Flere av bankene har i tillegg til virksomhet i Norge også virksomhet i øvrige nordiske land.

I vår undersøkelse har vi i utgangspunktet fokusert på utlån til kunder totalt sett. Gitt forholdet over og at tidligere undersøkelser har vist at tapsavsetningsprosenten (PCR) varierer både basert på produkt og geografi har vi i enkelte delanalyser disaggregert enkelte av størrelsene per produkt/segment der vi har hatt opplysninger til å gjøre dette.

Vi har i denne undersøkelsen sett på :

- Kvartalsvis annualisert tapsprosent
- Tap i % av netto renteinntekter
- Kvartalsvis annualisert egenkapitalavkastning
- Kvartalsvis utvikling i Pris/Bok (P/B)
- Kvartalsvis utvikling i brutto utlån totalt per forbrukslånsbank
- Kvartalsvis utvikling i brutto utlån per land
- Kvartalsvis utvikling i tapsavsetningsprosenten per trinn (PCR per stage)
- Kvartalsvis utvikling i ECL utlån i % av brutto utlån (tapsavsetningsprosenten)

I det følgende vil vi gi noen betraktninger om enkelte av disse forholdstallene samt sammenhengen mellom disse.

ECL utlån i % av brutto utlån forteller hvor mye tapsavsetningene totalt utgjør i % per utlånskrone.

Denne består av summen av ECL i % per trinn av brutto utlån:

$$\frac{ECL_{Tot}}{BU_{Tot}} = \sum_{n=1}^3 \frac{ECL_n}{BU_{Tot}}$$

Hvor n er lik trinn.

Ved å se på ECL utlån per trinn i % av brutto utlån for de ulike periodene kan en følgelig se hvor mye hvert trinn bidrar til tapsavsetningsprosenten samt hvordan de ulike bidragene eventuelt endres over tid.

Formelen over kan alternativt skrives på følgende måte:

$$\frac{ECL_{Tot}}{BU_{Tot}} = \sum_{n=1}^3 \left(\frac{BU_n}{BU_{Tot}} \times \frac{ECL_n}{BU_n} \right)$$

Hvor det første leddet ($\frac{BU_n}{BU_{Tot}}$) er andelen av brutto utlån i trinn n i forhold til totalt brutto utlån og det andre leddet er forventet tap i trinn n i forhold til brutto utlån i trinn n det vil si tapsavsetningsprosenten («provision coverage ratio») i trinn n (PCR trinn n.)

Dette innebærer at ved å se på andelen av totalt brutto utlån per trinn og PCR per trinn og utviklingen i disse kan en ytterligere forklare bidraget per trinn til tapsavsetningsprosenten og utviklingen i denne.

Når det gjelder utviklingen i brutto volum over tid er denne interessant å følge, og da spesielt utviklingen i trinn 2, da den sier noe om hvordan den underliggende porteføljen utvikler seg. Her har vi kun tilgang til brutto utlån aggregert mens det naturlig nok ville vært mer interessant å sammenligne størrelsen og utviklingen i denne per produkt over tid på tvers av bankene.

Gitt at vesentlig økning i kredittrisiko (SICR) testen er relativ kan utlån i trinn 2 representere bedre kredittkvalitet enn utlån som forblir i trinn 1, da grensen for SICR defineres med utgangspunkt i forholdene knyttet til utlånet når det utstedes. Det blir derfor ikke riktig å konkludere med at en større trinn 2 populasjon indikerer en dårligere kredittkvalitet i utlånsporteføljen som sådan. For en enkelt bank vil imidlertid ett økende volum i trinn 2 indikere at porteføljen presterer under forventning og dette vil trolig representere en forverret samlet kredittkvalitet. Den gjennomsnittlige kredittrisikoen for engasjementer i trinn 2 gjør det mulig å forstå den faktiske kredittkvaliteten (og sannsynlig tap) i en bank.

I Appendix 3 har vi vist hvordan andel av brutto utlån og PCR i de ulike trinnene bidrar til den samlede tapsavsetningsprosenten per produkt.

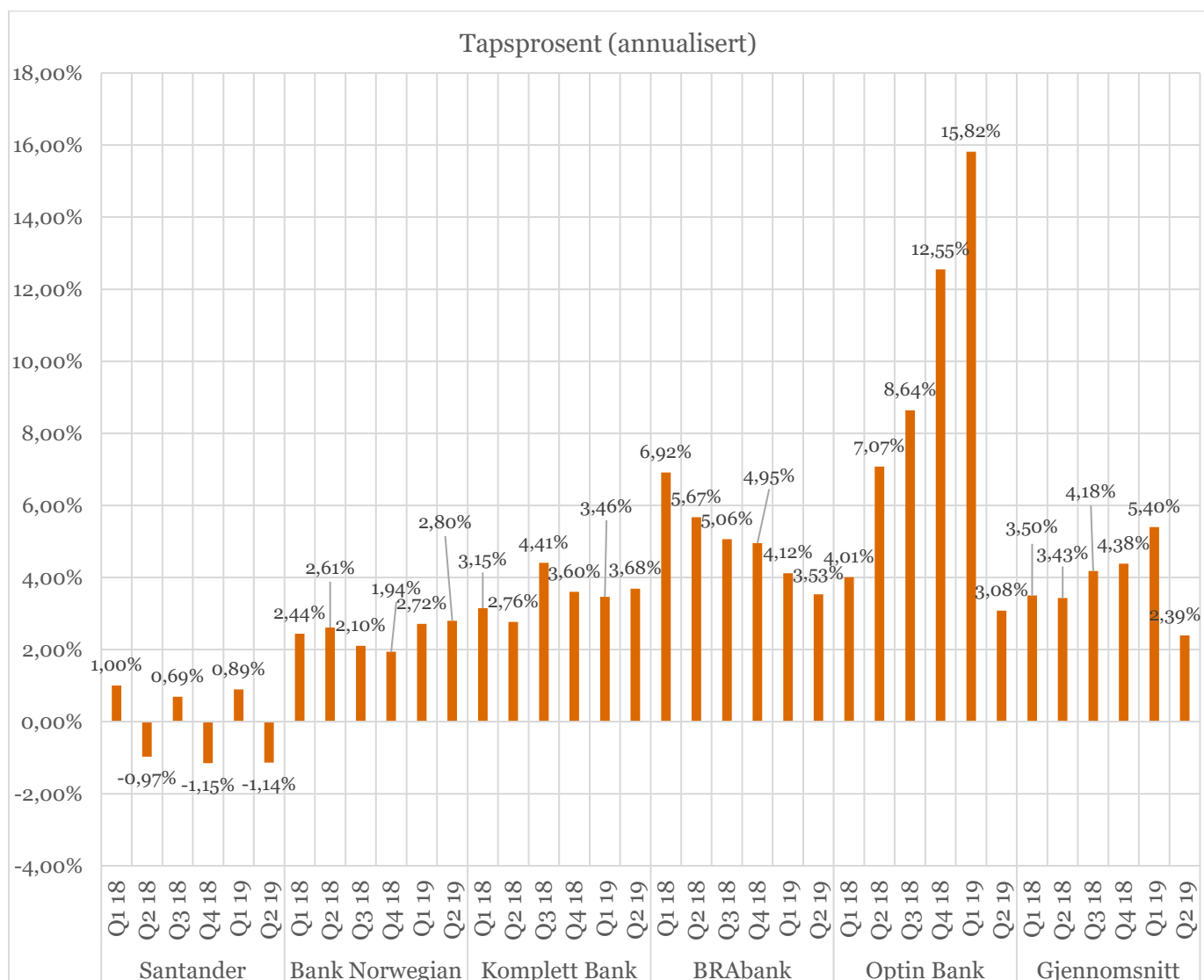
I Appendix 4 og Appendix 5 har vi vist fordelingen av henholdsvis brutto utlån og ECL utlån per trinn.

I Appendix 6 og Appendix 7 har vi vist fordeling av brutto utlån og ECL utlån for Forbrukslån Norge.

2. Analyse

2.1 Tapsprosent

Figur 1 viser kvartalsvis annualisert tapsprosent fra 1.1.2018 til Q2 2019 for de ulike forbrukslånsbankene.

Figur 1 Kvartalsvis annualisert tapsprosent

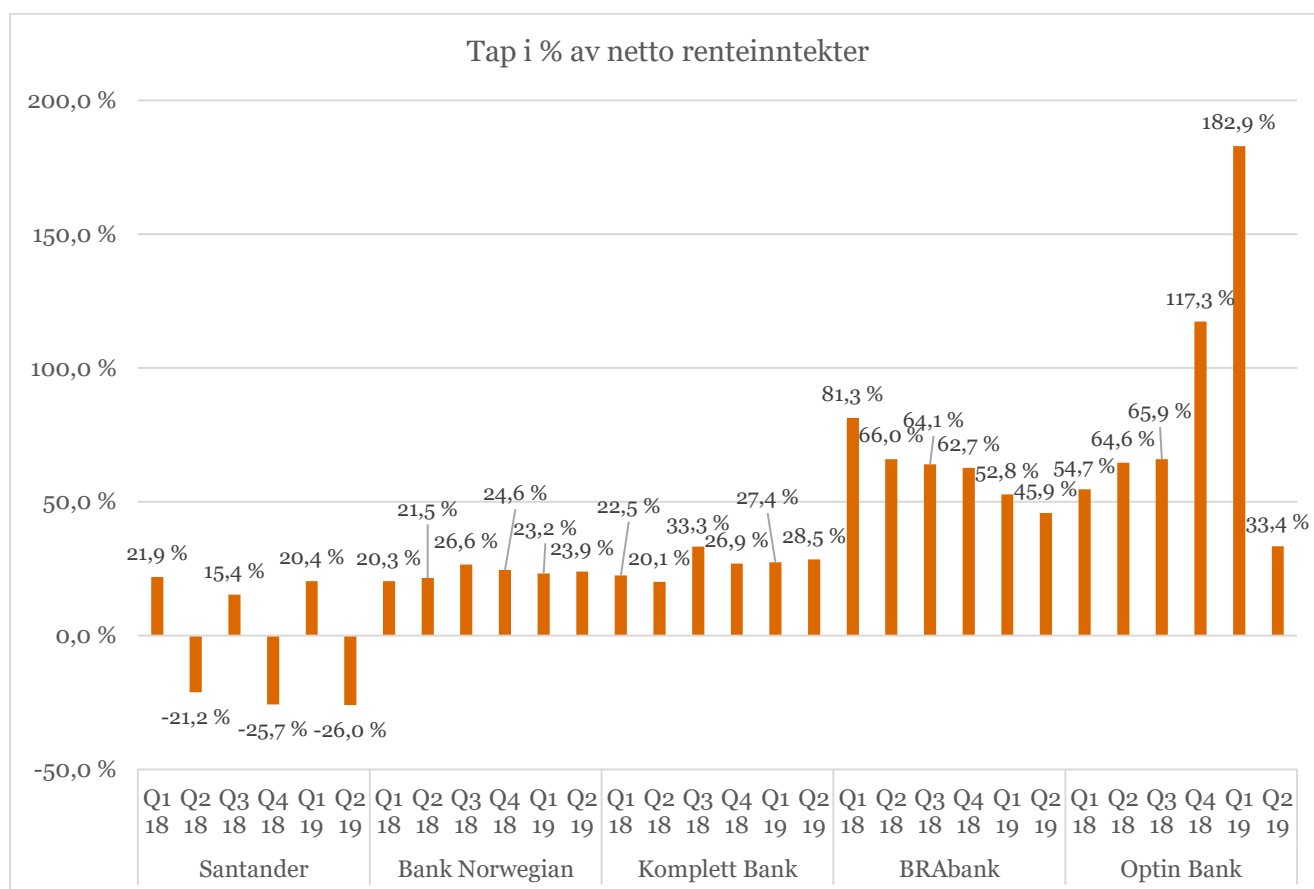
Det følger av figuren at tapsprosentene for de ulike bankene varierer til dels betydelig i perioden. Den gjennomsnittlige kvartalsvise annualiserte tapsprosenten utgjorde 2,39% (3,43%) i Q2 2019. I Q1 2019 utgjorde den gjennomsnittlige kvartalsvise annualiserte tapsprosenten 5,4%. Av figuren følger det at den store reduksjonen fra Q1 2019 primært er drevet av Optin Bank hvor den kvartalsvise annualiserte tapsprosenten har falt fra 15,82% i Q1 2019 til 3,08% i Q2 2019. Santander vil nødvendigvis ha en lavere tapsprosent enn de øvrige rene forbrukslånsbankene da en vesentlig del av bankens utlån er sikret med pant (utgjorde 79% pr. Q2 2019). De negative kvartalsvise annualiserte tapsprosentene til Santander er primært relatert til gevinster ved salg av misligholdte utlån. I Q2 2019 utgjorde

gevinster knyttet til salg av misligholdte utlån MNOK 875¹. Dette kan være en indikator på at de har vært noe konservative ved fastsettelse av LGD på disse porteføljene.

De andre forbrukslånsbankene har hatt positive resultatførte tap i alle kvartalene. Tapsprosenten for Bank Norwegian har økt fra 2,72% i Q1 2019 til 2,80% i Q2 2019. Denne økningen er relatert til Sverige og Finland hvor den kvartalsvise annualiserte tapsprosenten økte fra henholdsvis 1,05% i Q1 2019 til 1,66% i Q2 2019 og 2,66% i Q1 2019 til 3,39% i Q2 2019. For Norge og Danmark falt den kvartalsvise annualiserte tapsprosenten fra henholdsvis 3,11% i Q1 2019 til 2,75% i Q2 2019 og fra 3,68% i Q1 2019 til 3,47% i Q2 2019. Vedrørende Komplett Bank har den kvartalsvise annualiserte tapsprosenten økt fra 3,46% i Q1 2019 til 3,68% i Q2 2019. Komplett Bank har ikke opplyst om resultatførte tap per produkt og/eller land og vi har følgelig ikke vært i stand til å beregne enn mer disaggregert tapsprosent. Ser en imidlertid på endringen i ECL fordelt per produkt kan det synes fra delårsregnskapene at økningen primært kan relateres til Finland og Sverige. For BRABank har den kvartalsvise annualiserte tapsprosenten falt fra 4,12% i Q1 2019 til 3,53% i Q2 2019.

2.2 Tap i % av netto renteinntekter

Figur 2 viser resultatførte tap i % av netto renteinntekter for de ulike kvartalene. Tallene reflekterer med andre ord i hvilken grad netto renteinntekter dekker resultatførte tap i samme periode.

Figur 2 Tap i % av netto renteinntekter

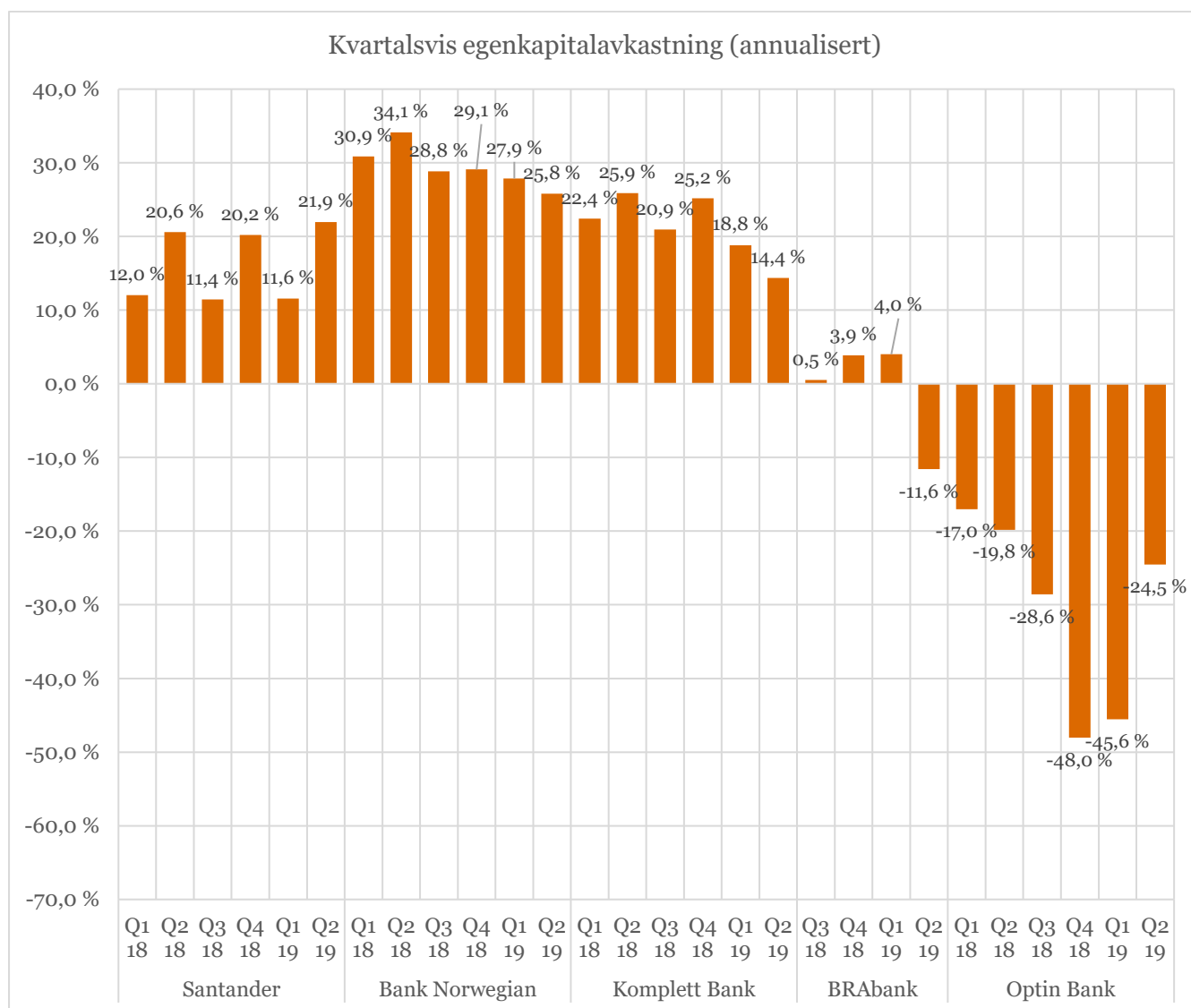
¹ 2019 Q2 Financial Report side 6

Gjennomsnittlig resultatførte tap i % av netto renteinntekter over perioden utgjør henholdsvis -2,5% (Santander), 23,3% (Bank Norwegian), 26,4% (Komplett Bank), 62,1% (BRAbank) og 86,5% (Optin Bank). Santander blir nødvendigvis ikke direkte sammenlignbar med de øvrige bankene da forholdstallet som fremkommer av figuren er relatert til den totale utlånsporteføljen og ikke bare den delen som består av usikrede utlån.

Ellers viser figuren at BRAbank og Optin Bank ligger til dels betydelig over de øvrige forbrukslånsbankene.

2.3 Kvartalsvis egenkapitalavkastning (annualisert)

Figur 3 viser kvartalsvis annualisert egenkapitalavkastning for de ulike kvartalene.

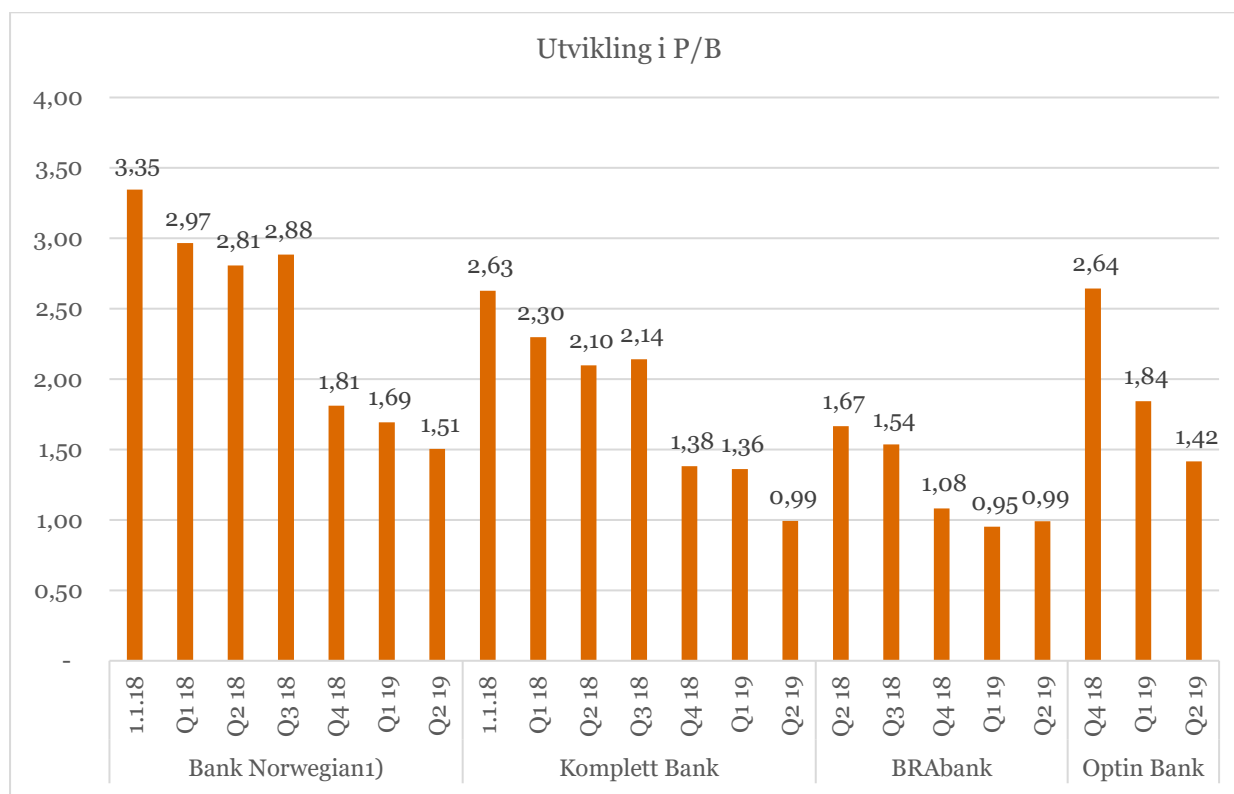

Figur 3 Kvartalsvis annualisert egenkapitalavkastning

For de rene forbrukslånsbankene Bank Norwegian og Komplett Bank er annualisert kvartalsvis egenkapitalavkastning fallende. Det fremgår av figuren at begge disse bankene nådde sin foreløpig topp i Q2 2018 med henholdsvis 34,1% (Bank Norwegian) og 25,9% (Komplett Bank). BRAbank negative egenkapitalavkastning er relatert til engangskostnader knyttet til fusjonen.

2.4 Utvikling i Pris/Bok (P/B)

Figur 4 viser utviklingen i Pris /Bok ved slutten av de ulike periodene.

Figur 4 Utvikling i Pris/Bok

1) Beregnet basert på tall fra Norwegian Finans Holding ASA.

BRABank er notert på Merkur Market og Optin Bank er notert på NOTC (sist omsatt 5.6.19).

Figuren viser at samtlige av forbrukslånsbankene har hatt fallende Pris/Bok i perioden. Hvis en sammenligner figur 4 med figur 3 ser en at det som forventet er en viss sammenheng mellom høy egenkapitalavkastningen og høy Pris/Bok. Det fremgår videre av figuren at per Q2 2019 primært har Bank Norwegian en Pris/Bok betydelig over 1 hvilket tilsier at for denne banken overstiger forventet egenkapitalavkastning fremdeles avkastningskravet. Både Komplet Bank og BRABank har til sammenligning en P/B på under 1 (dvs. markedsverdien av egenkapitalen er lavere enn den bokførte egenkapitalen), hvilket kan indikere at lønnsomheten er svakere enn det markedet forventer.

For sektoren sett under ett vil en for øvrig kunne forvente ytterligere lavere vekst og lønnsomhet både pga ny forskrift om krav til finansforetakenes utlånspraksis for forbrukslån er fastsatt og som foretakene må tilpasse seg innen 15. mai 2019 og som følge av gjeldsregistre.

2.5 Kvartalsvis utvikling i brutto utlån (%) totalt

Tabell 1 viser den kvartalsvise utviklingen i brutto utlån for de ulike bankene mens tabell 2 viser den kvartalsvise %-vise veksten i brutto utlån.

MNOK	Q1 18	Q2 18	Q3 18	Q4 18	Q1 19	Q2 19
Santander (usikret)	33 213	32 712	33 026	35 310	35 044	34 897
Bank Norwegian	35 056	36 886	38 454	39 473	39 798	40 877
Komplett Bank	6 254	7 178	7 888	8 316	8 403	8 638
BRABank	3 043	3 405	3 653	3 963	4 262	4 875
Optin Bank	6,4	41	149	201	230	256
Easybank	1 630	1 857	2 078	2 308	2 480	2 589
Instabank	1 596	1 867	2 252	2 535	2 674	2 693

Tabell 1

	Q1 18	Q2 18	Q3 18	Q4 18	Q1 19	Q2 19
Santander (usikret)	-2,1 %	-1,5 %	1,0 %	6,9 %	-0,8 %	-0,4 %
Bank Norwegian	4,4 %	5,2 %	4,3 %	2,6 %	0,8 %	2,7 %
Komplett Bank	11,8 %	14,8 %	9,9 %	5,4 %	1,1 %	2,8 %
BRABank	22,5 %	11,9 %	7,3 %	8,5 %	7,5 %	14,4 %
Optin Bank		539,5 %	264,3 %	34,6 %	14,9 %	11,1 %
Easybank	18,6 %	13,9 %	11,9 %	11,1 %	7,5 %	4,4 %
Instabank	18,8 %	17,0 %	20,6 %	12,6 %	5,5 %	0,7 %

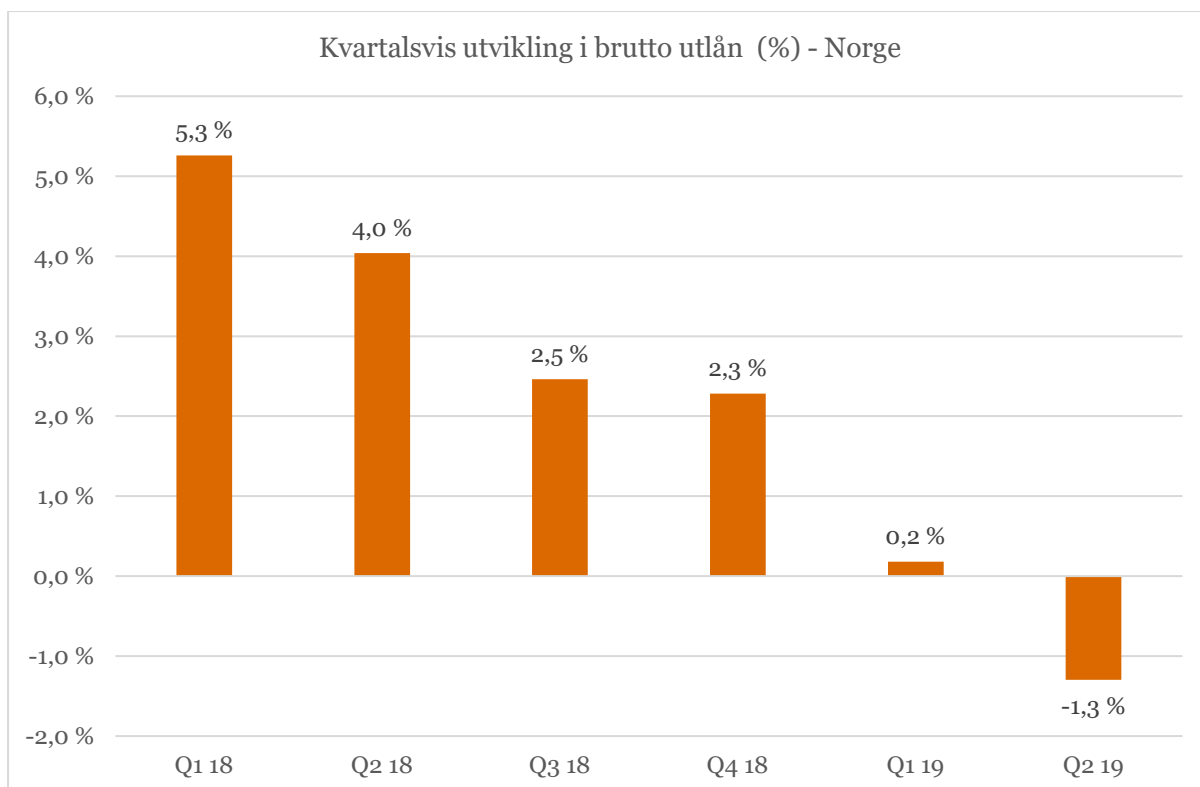
Tabell 2

Tabellene viser at etter til dels betydelig vekst i 2018 har veksttakten avtatt i 2019. For Bank Norwegian og Komplett Bank skyldes den økte veksttakten i Q2 2019 sammenlignet med Q1 2019 vekst i forbrukslån utenfor Norge. For året 2018 hadde Komplett Bank og Bank Norwegian til sammenligning en vekst på henholdsvis 48,6% og 17,6%. For BRABank er veksten i Q2 2019 på 14,4% relatert til fusjonen. Korrigerer en for dette utgjorde veksten 5,9% i Q2 2019.

2.6 Kvartalsvis utvikling i brutto utlån (%) per land

Figur 5 til figur 9 viser den kvartalsvise veksten i brutto utlån fordelt per land. Santander² og Bank Norwegian har virksomhet i Norge, Sverige, Danmark og Finland. Komplett Bank har virksomhet i Norge, Sverige (fra Q2 2018) og Finland. BRABank har virksomhet i Norge, Sverige (Q2 2019) og Finland. Optin Bank og Easybank har kun virksomhet i Norge. Instabank har primært virksomhet i Norge og Finland.

² Usikrede utlån

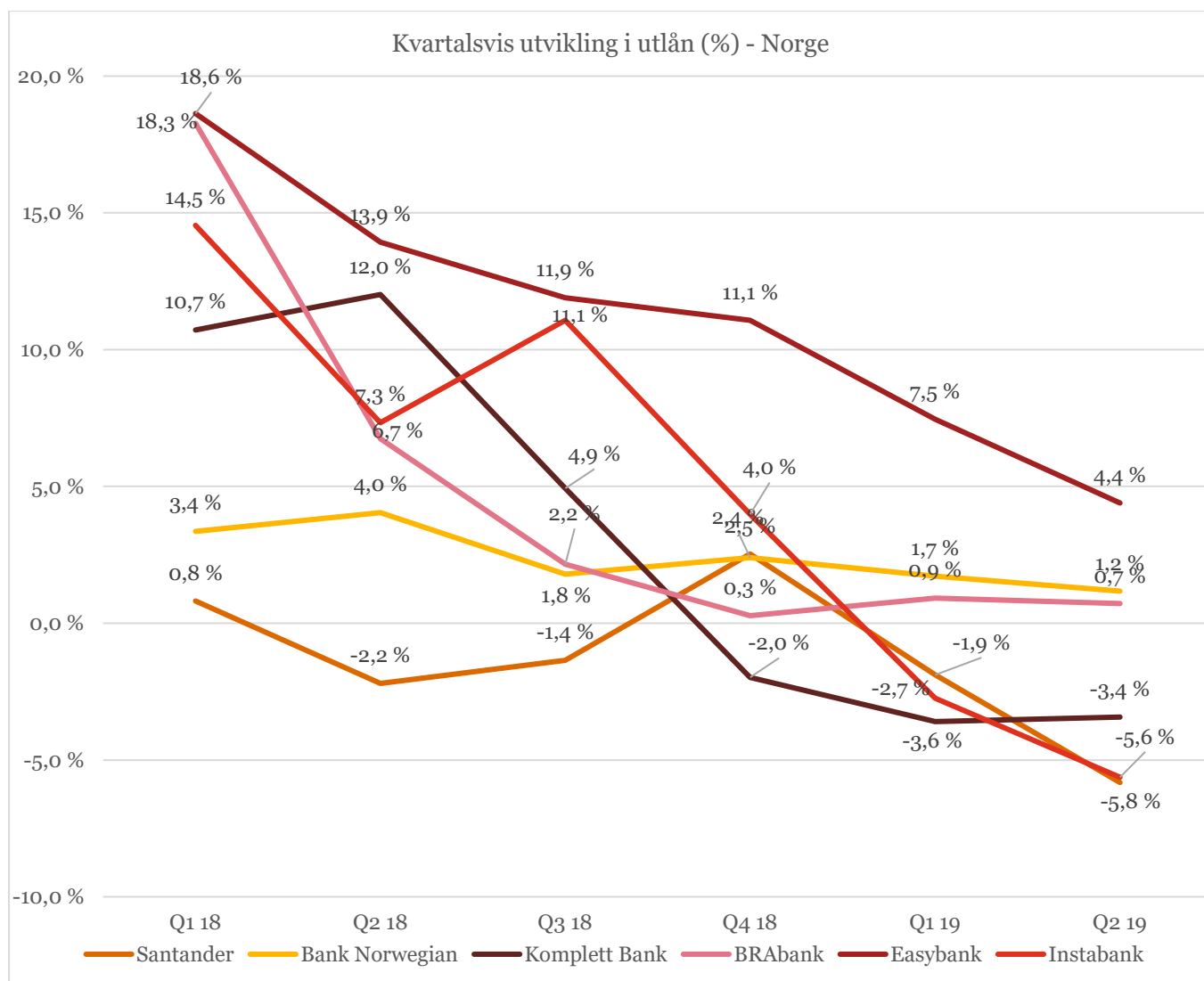
Figur 5 Kvartalsvis vekst i brutto utlån (%) - Norge³

Det fremgår av figuren at veksten i brutto utlån i Norge har vært fallende i alle kvartaler. I Q2 2019 er veksten negativ hvilket innebærer at samlet brutto utlån har gått ned i kvartalet. Effekten av gjeldsregistrene vil vi bedre kunne se i forbindelse med Q3 2019.

³ Inkluderer Santander, Bank Norwegian, Komplet Bank, BRABank, Optin Bank, Easybank og Instabank (netto utlån)

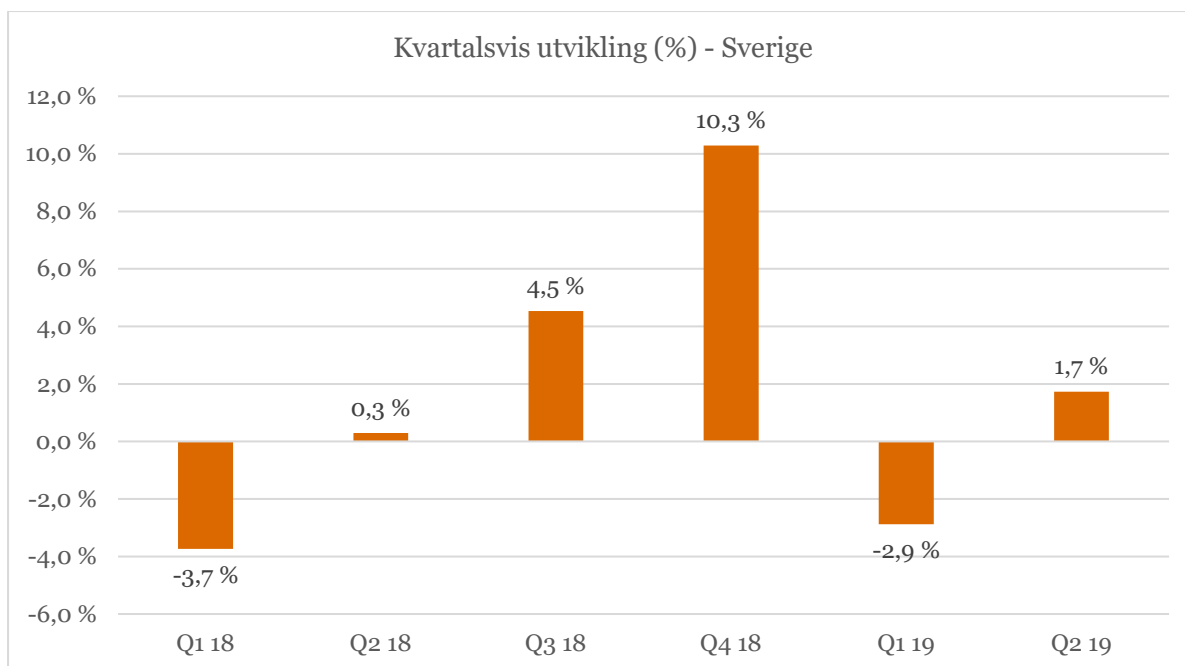
Figur 6 viser den kvartalsvise utviklingen av brutto utlån per forbrukslånsbank for Norge.

Det følger av figuren at Santander, Komplet Bank og Instabank⁴ har negativ vekst i Q2 2019. De øvrige forbrukslånsbankene har positiv vekst men fallende.

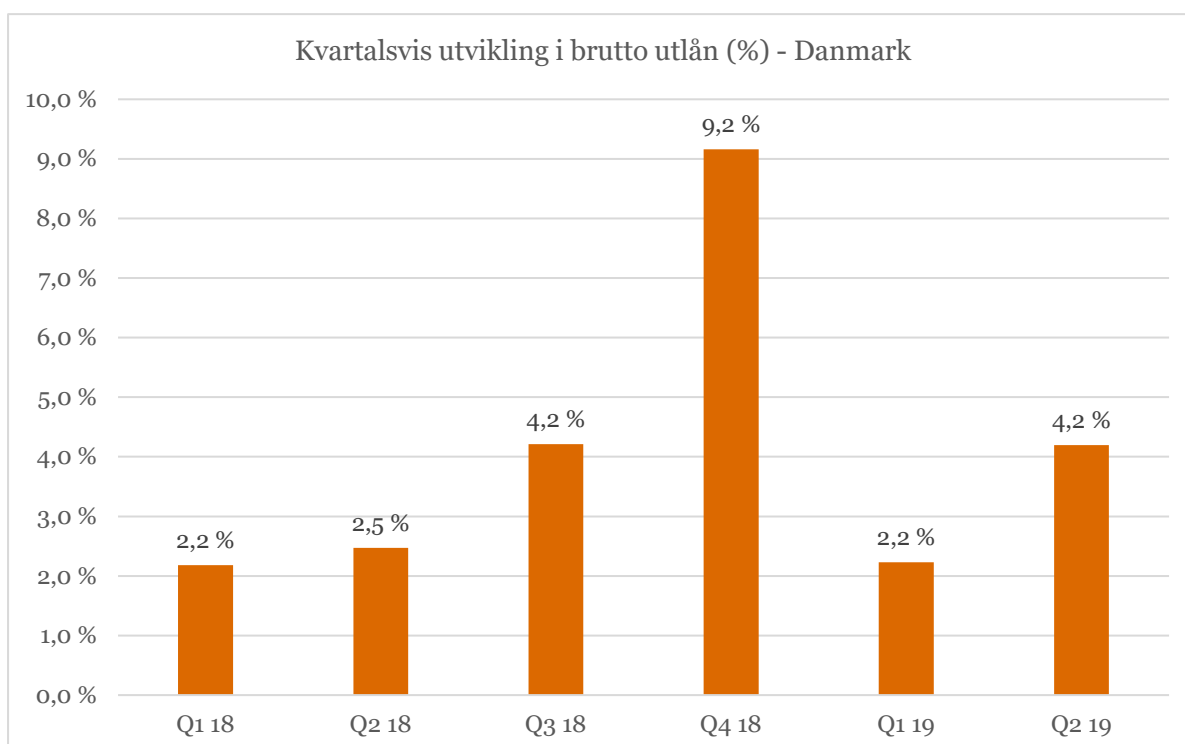
Figur 6 Kvartalsvis vekst i brutto utlån (%) per forbrukslånsbank - Norge

⁴ Tallene for Instabank representerer netto utlån

Figur 7 Kvartalsvis vekst i brutto utlån (%) - Sverige⁵

Det fremgår av figuren at etter en negativ vekst på -2,9% i Q1 2019 har veksten vært 1,7% i Q2 2019. Både Santander (1,4%), Bank Norwegian (0,6%) og Komplet Bank (18,3%) har hatt en økning i brutto utlån Q2 2019 sammenlignet med Q1 2019.

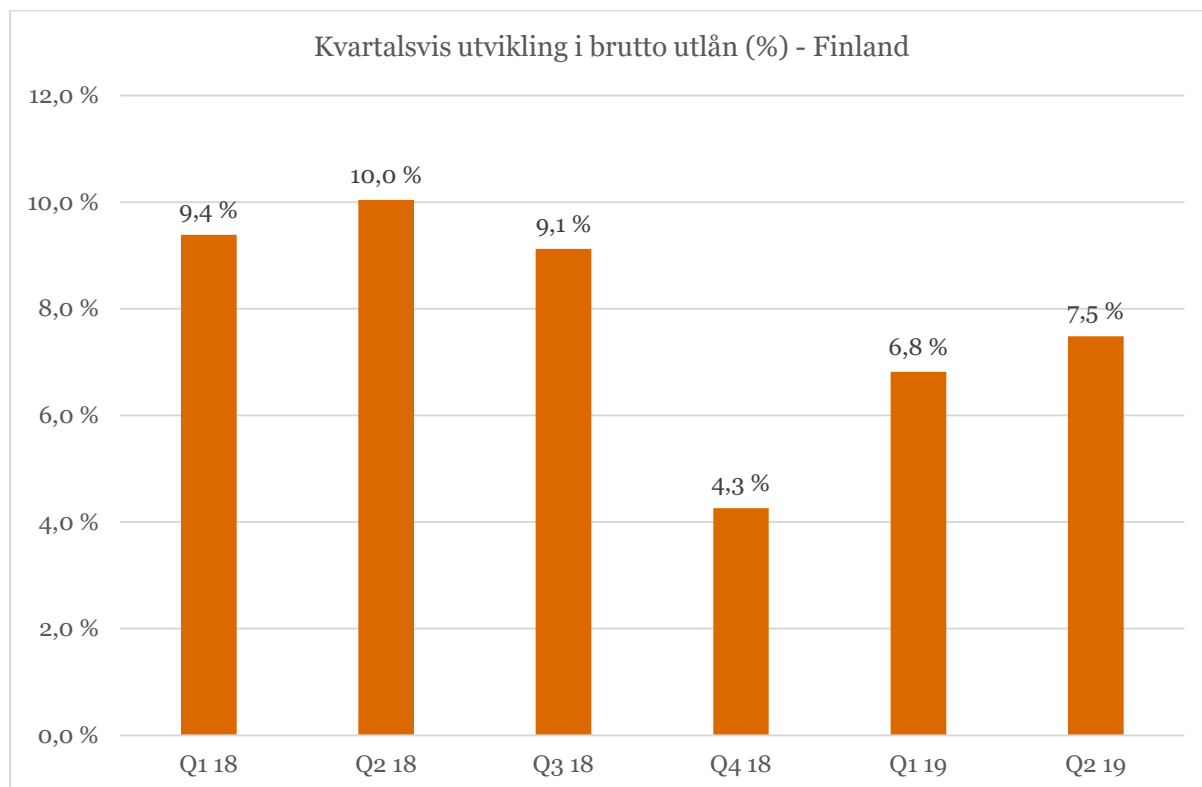

Figur 8 Kvartalsvis vekst i brutto utlån (%) - Danmark⁶

⁵ Inkluderer Santander, Bank Norwegian og Komplet Bank (fra Q2 2018)

⁶ Inkluderer Santander og Bank Norwegian

Det fremgår av figuren at veksten i brutto utlån i Danmark har økt fra 2,2% i Q1 2019 til 4,2% i Q2 2019. Santander har hatt en vekst i Q2 2019 på 3,6% og Bank Norwegian har hatt en vekst i Q2 2019 på 5,0%.

Figur 9 Kvartalsvis vekst i brutto utlån (%) - Finland⁷

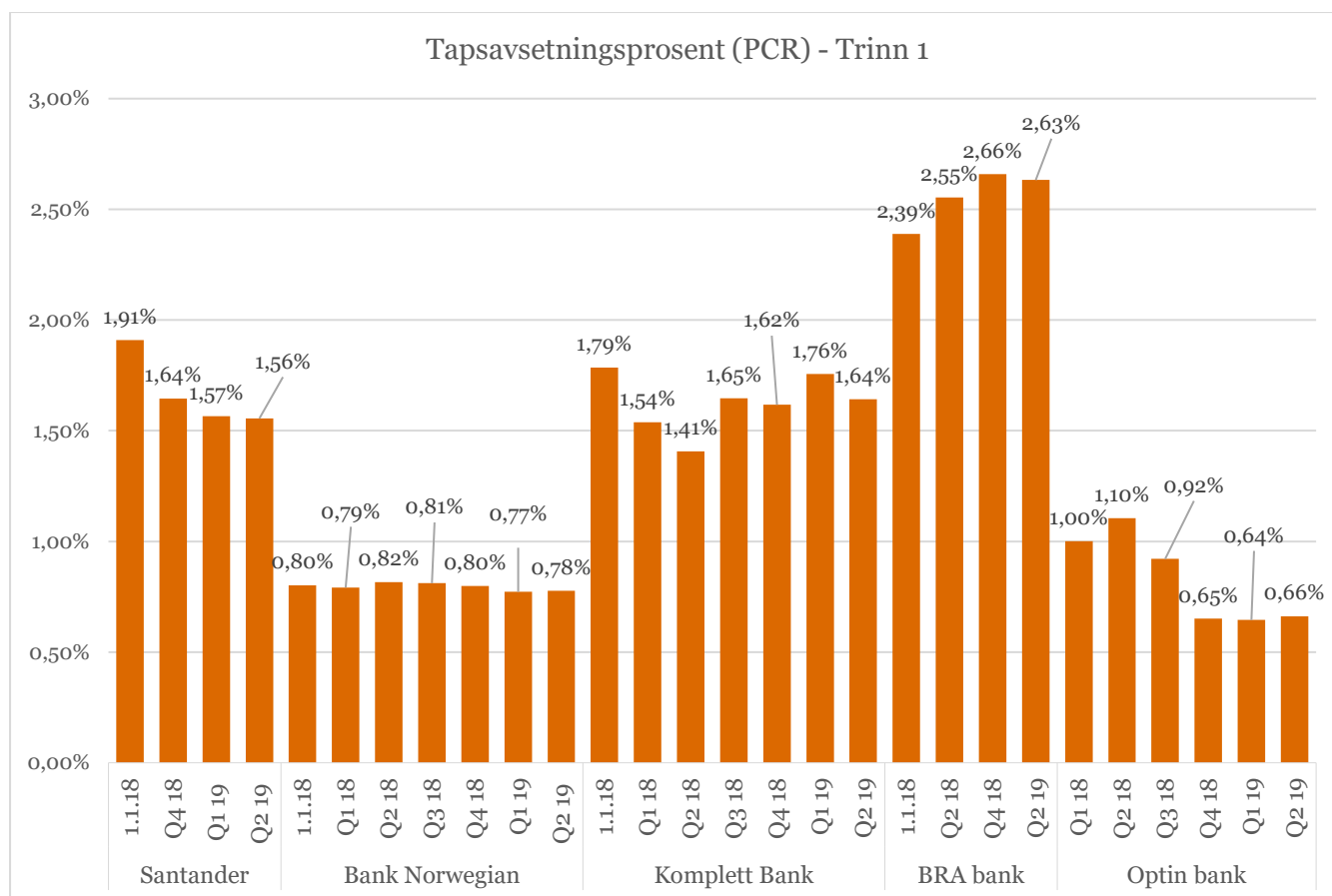
Det fremgår av figuren at veksten i brutto utlån i Finland er positiv i alle kvartaler. Den lave veksten i Q4 2018 skyldes Bank Norwegian som hadde en vekst på -5,8% i kvartalet mot positiv vekst i de andre kvartalene. Veksten for de ulike forbrukslånsbankene i Q2 2019 utgjorde henholdsvis 2,3% (Santander), 6,4% (Bank Norwegian), 14,7% (Komplett Bank) og 11,5% (Instabank).

⁷ Inkluderer Santander, Bank Norwegian, Komplett Bank, BRABank og Instabank (netto utlån)

2.7 Utviklingen i tapsavsetningsprosenten per trinn (PCR per stage)

I figur 10 til figur 12 har vi vist tapsavsetningsprosenten per trinn (ECL utlån i trinnet dividert med brutto utlån i samme trinn (Provision Coverage Ratio (PCR) per stage)). Tallene representerer ECL i % per brutto utlånskroner i det enkelte trinn.

Figur 10 viser PCR for trinn 1.

Figur 10 Provision coverage ratio trinn 1

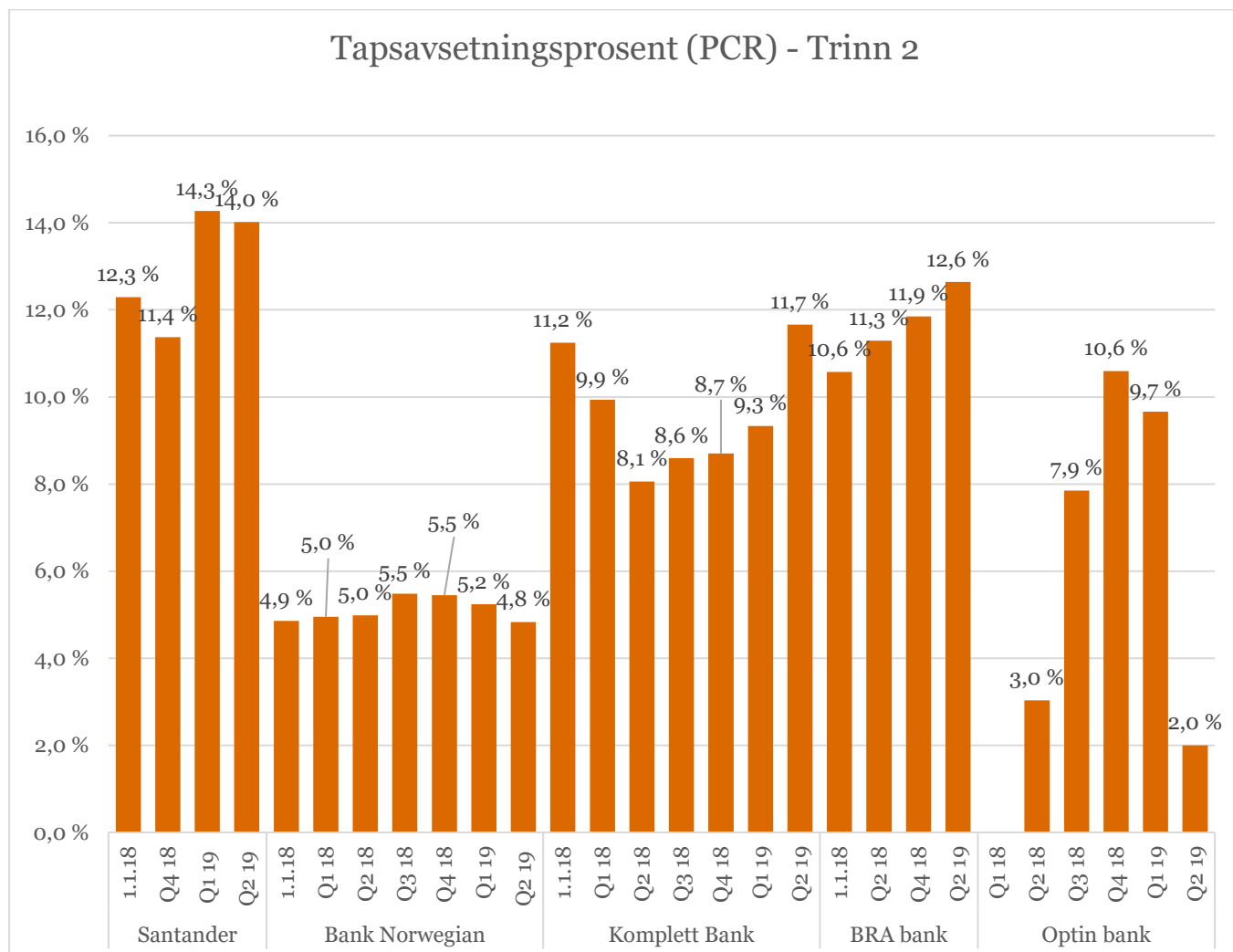
Trinn 1 representerer friske utlån hvor ECL beregnes basert på 12mnd PD (forventet mislighold de kommende 12 månedene).

Per Q2 2019 utgjør gjennomsnittlig PCR i trinn 1 1,45%. Til sammenligning utgjorde gjennomsnittlig PCR 1,47% per Q4 2018. Vi har ikke tall for BRABank per Q1 2019. For de øvrige bankene har gjennomsnittlig PCR falt fra 1,18% per Q1 2019 til 1,16% per Q2 2019. Det følger imidlertid fra figuren at PCR varierer betydelig mellom forbrukslånsbankene.

BRABank ligger til dels betydelig over gjennomsnittet med en PCR på 2,63% per Q2 2019 mens Bank Norwegian og Optin Bank ligger til dels betydelig under gjennomsnittet med PCR på henholdsvis 0,78% og 0,66%. Optin Bank's relativt lave PCR kan delvis forklares ved at de kun har virksomhet i Norge hvor PCR erfaringsmessig er lavere enn i de øvrige landene.

Figur 11 viser PCR for trinn 2. Per Q2 2019 utgjør gjennomsnittlig PCR i trinnet 9,03% (9,59% per Q4 2018). Vi har ikke tall for BRABank per Q1 2019. For de øvrige bankene har gjennomsnittlig PCR falt fra 9,63% per Q1 2019 til 8,13% per Q2 2019. Dette gjennomsnittet

er naturlig nok sterkt påvirket av Optin Bank som har hatt en reduksjon i PCR på 770 bp fra Q1 2019 til Q2 2019 (9,5% per Q1 2019 mot 2,0% per Q2 2019).

Figur 11 Provision coverage ratio trinn 2

Figuren viser videre at PCR i trinnet varierer betydelig mellom de ulike forbrukslånsbankene fra Santander på 14,0% til Optin Bank på kun 2,0%. Figuren viser også at utviklingen er til dels ulik bankene imellom.

Når det gjelder sammenhengen mellom PCR i trinn 1 og trinn 2 er det naturlig som utgangspunkt å tenke seg at en relativ høy PCR i trinn 1 medfører en relativ høy PCR i trinn 2 (relativ høy 12PD medfører en relativ høy livstids PD). Dette understøttes i all vesentlighet av figurene over.

Bank	1.1.18	Q4 18	Q1 19	Q2 19
Santander	64.9 %	63.8 %	59.9 %	58.0 %
Bank Norwegian	23.6 %	23.8 %	25.4 %	26.7 %
Komplett Bank	28.1 %	29.9 %	30.6 %	30.6 %
BRA bank	28.8 %	31.4 %	32.7 %	33.2 %
Optin bank	79.6 %	75.4 %	59.9 %	

Per Q2 2019 utgjør gjennomsnittlig PCR i trinnet 43,9% (47,6% per Q4 2018). Vi har ikke tall for BRABank per Q1 2019. For de øvrige bankene har gjennomsnittlig PCR falt fra 49,5% per Q1 2019 til 45,4% per Q2 2019. Dette gjennomsnittet er naturlig nok sterkt påvirket av Optin Bank som har hatt en reduksjon i PCR på 155 bp fra Q1 2019 til Q2 2019 (75,4% per Q1 2019 mot 59,9% per Q2 2019).

16

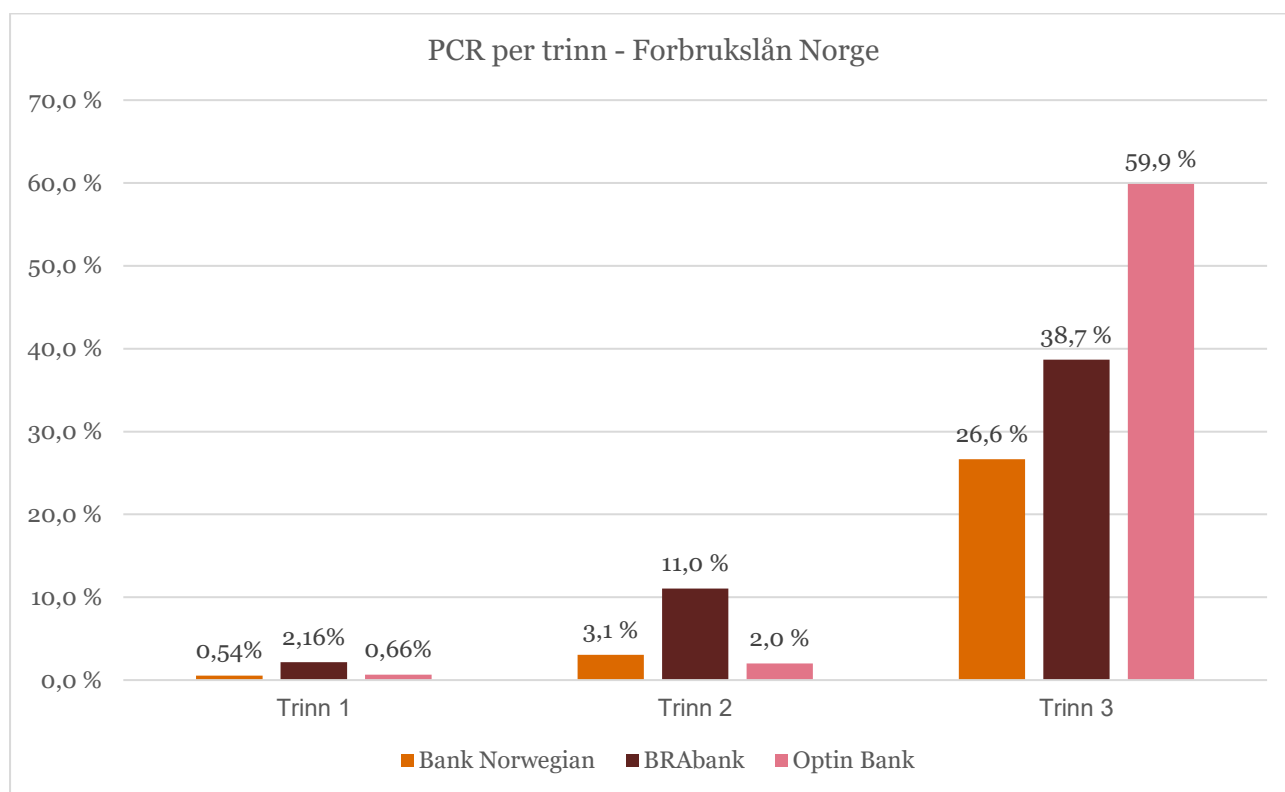
Figuren viser videre at både Santander og Optin Bank har lagt til grunn en betydelig høyere PCR enn de øvrige forbrukslånsbankene hvilket reflekterer at disse bankene har lagt til grunn en betydelig høyere gjennomsnittlig vektet LGD for misligholdte utlån.

Både Komplett Bank, BRABank og Optin Bank har inngått avtaler om løpende overdragelse av misligholdte utlån («forward flow»). Santander og Bank Norwegian har (slik vi har forstått det) ingen avtale om løpende salg men selger sporadisk porteføljer av misligholdte utlån. Vi vil anta at betingelsene i avtalene eller oppnådde priser i salgstransaksjoner til dels er lagt til grunn ved fastsettelse av LGD.

Vi har i figurene over illustrert PCR for utlån totalt per trinn for de ulike forbrukslånsbankene. Når en sammenligner PCR på ett så aggregert nivå vil forskjeller i PCR forbrukslånsbankene imellom kunne forklares av flere ulike variable, herunder modell (kompleksitet og omfanget av data), produkt og geografisk fordeling.

Samtlige av forbrukslånsbankene utsteder forbrukslån i Norge og i vår rapport for året 2018⁸ presenterte vi PCR per trinn for dette produktet per 31.12.2018 for de ulike forbrukslånsbankene (Santander hadde ikke gitt opplysninger).

Figur 13 under viser PCR per trinn for produktet forbrukslån – Norge. For Santander og Komplett Bank har vi ikke tallgrunnlag. Det følger av figuren at PCR varierer til dels betydelig mellom de ulike forbrukslånsbankene.

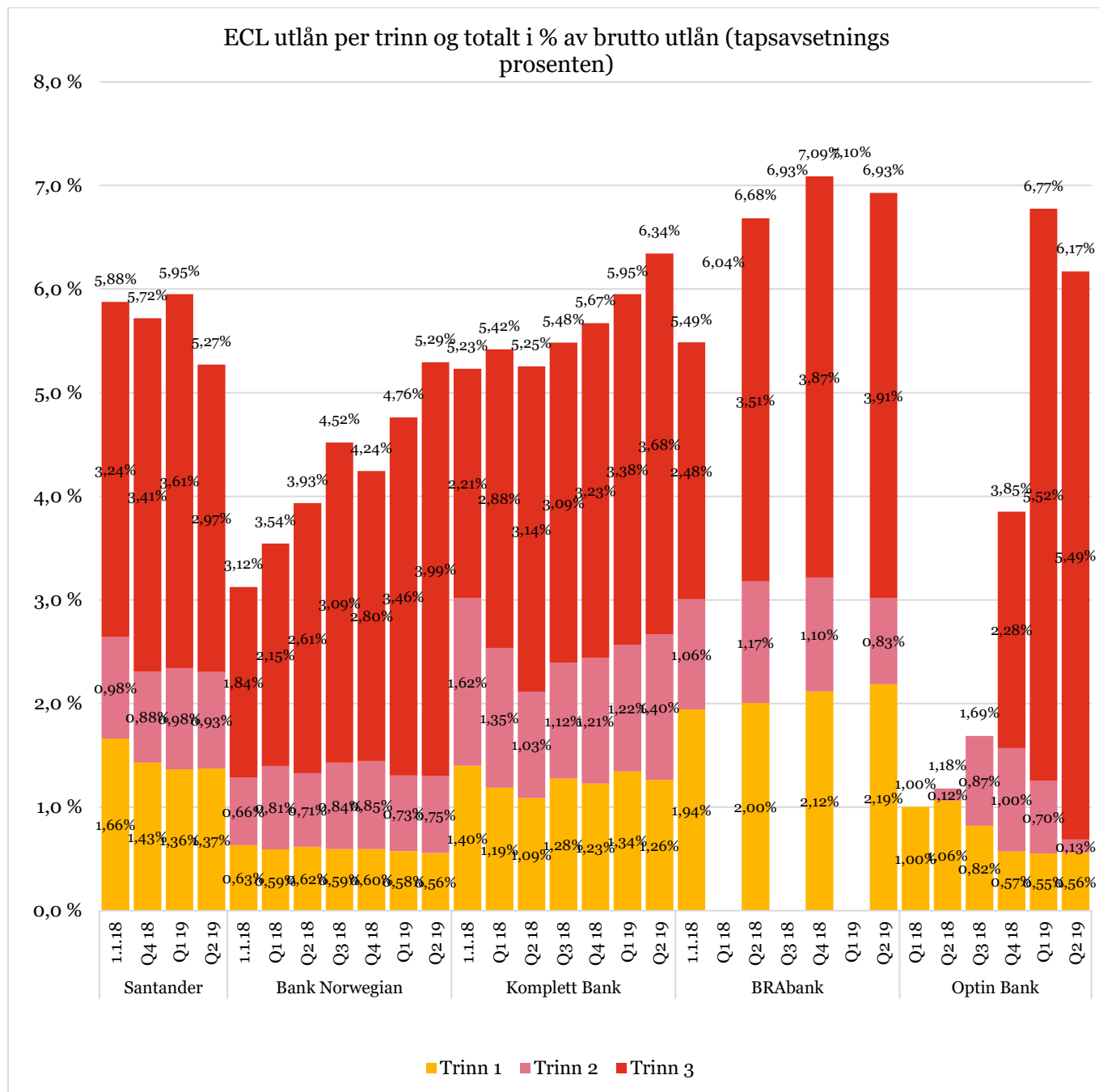
Figur 13 Provision coverage ratio per trinn for forbrukslån Norge

Vi har i Appendix 3 lagt ved beregning av tapsavsetningsprosenten brutt ned på andel av brutto utlån og PCR per trinn per produkt (der vi har informasjon til å beregne dette).

⁸ Utvikling i kredittap og tapsavsetninger i norske banker for året 2018, mai 2019

2.8 Utvikling i ECL utlån i % av brutto utlån

Figur 14 viser utviklingen i ECL utlån i % av brutto utlån (tapsavsetningsprosenten) fra 1.1.2018 til Q2 2019 og hvordan den fordeler seg på de ulike trinnene (ECL utlån i trinnet av totalt brutto utlån) dvs. de ulike trinnenes bidrag til den totale tapsavsetningen.

Figur 14 ECL utlån i % av brutto utlån (tapsavsetningsprosenten)

Gjennomsnittlig tapsavsetningsprosent utgjorde 6,00% per Q2 2019 mot 6,11% per Q1 2019. Til sammenligning utgjorde den gjennomsnittlige tapsavsetningen 5,32% per Q4 2018.

Ser en perioden under ett har tapsavsetningsprosenten økt for samtlige av bankene unntatt Santander. Av de etablerte forbrukslånsbankene har Bank Norwegian hatt den største økning i tapsavsetningsprosenten både for perioden sett under ett med 217bp (5,29% per Q2

2019 mot 3,12% per 1.1.2018) og for Q2 2019 isolert med 53bp (5,29 per Q2 2019 mot 4,76% per Q1 2019). Det fremgår videre av figuren at av endringen, for perioden sett under ett på 217bp, har trinn 3 bidratt med 216bp (3,99% per Q2 2019 mot 1,84% per 1.1.2018) og at av endringen i Q2 2019 isolert sett på 53bp har trinn 3 bidratt med 54bp dvs hele endringen er knyttet til trinn 3. Komplet Bank har hatt en økning i tapsavsetningsprosent for perioden sett under ett på 111bp (6,34% per Q2 2019 mot 5,23% per 1.1.2018) og 39bp (6,34% per Q2 2019 mot 5,95% per Q1 2019).

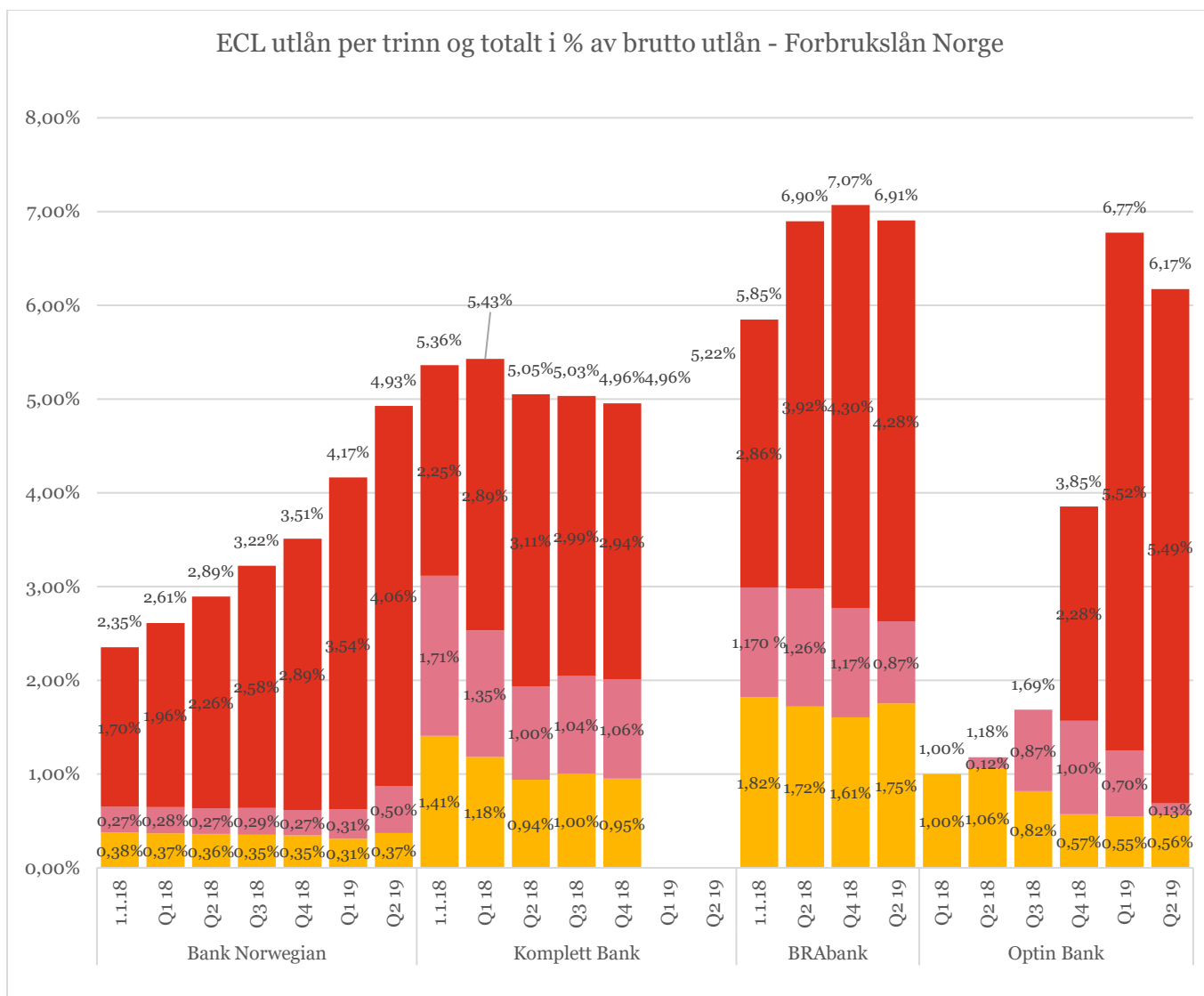
Etter at det i tidligere perioder har vært store variasjoner i tapsavsetningsprosenten mellom de 3 største forbrukslånsbankene viser figuren at de per Q2 2019 er rimelig sammenlignbare med 5,27% (Santander), 5,29% (Bank Norwegian) og 5,49% (Komplett Bank).

Det følger videre (naturlig nok) at det er trinn 3 som gir det største bidraget til tapsavsetningsprosenten selv om det relative bidraget fra trinnet varierer forbrukslånsbankene imellom.

Som beskrevet innledningsvis kan størrelsen og utviklingen i tapsavsetningsprosenten forklares ved å se på utviklingen av summen av produktene av andelen av brutto utlån per trinn multiplisert med PCR i trinnet.

PCR per trinn fremgår av figur 10 til figur 12 mens andel av brutto utlån per trinn av totalt brutto utlån fremgår av Appendix 4. For både Bank Norwegian og Komplett Bank følger det av disse figurene at økningen i tapsavsetningsprosenten er drevet av både en økt andel av brutto utlån i trinn 3 og en økt PCR i trinn 3.

Figur 15 viser tapsavsetningsprosenten for forbrukslån i Norge og hvordan den fordeler seg på de ulike trinnene (ECL utlån i trinnet av totalt brutto utlån) dvs. de ulike trinnenenes bidrag til den totale tapsavsetningen (der vi har hatt tallmateriale til å beregne dette).

Figur 13 Tapsavsetningsprosenten for forbrukslån i Norge

Sammenligner en Bank Norwegian med Komplet Bank viser figuren at de har hatt motsatt utvikling i tapsavsetningsprosent knyttet til forbrukslån i det norske markedet. Mens tapsavsetningsprosenten har økt fra 2,35% per 1.1.2018 til 4,93% per Q2 2019 for Bank Norwegian har tapsavsetningsprosenten falt fra 5,36% per 1.1.2018 til 5,22% per Q2 2019 for Komplet Bank. For Bank Norwegian følger det videre av figuren at økningen er relatert til trinn 3. Av Appendix 3 følger det at økningen både er relatert til økt andel av brutto utlån i trinn (15,2% per Q2 2019 mot 8,3% per 1.1.2018) samt økt PCR i trinnet (26,6% per Q2 2019 mot 20,7% per 1.1.2018).

Appendix

Appendix 1: Oversikt over banker i undersøkelsen

Navn	Forkortelse	Forvaltnings- kapital (MNOK) - 31.12.17	Forvaltnings- kapital (MNOK) 30.06.18	Forvaltnings- kapital (MNOK) 31.12.18	Forvaltnings- kapital (MNOK) 31.03.19	Forvaltnings- kapital (MNOK) 30.06.19	Revisor
Forbrukslånsbanker							
Santander Consumer Bank AS	Santander	159 100	159 994	176 108	174 628	174 358	PwC
Bank Norwegian AS	Bank Norwegian	42 988	47 293	50 232	50 740	51 427	PwC
Komplett Bank ASA	Komplett Bank	6 360	8 130	9 661	9 552	10 698	PwC
BRABank ASA	BRABank	3 301	4 026	4 781	5 131	6 084	PwC
Optin Bank ASA	Optin Bank	118	149	473	405	374	PwC
Easybank ASA	Easybank	2 407	2 750	3 208	3 407	3 498	PwC
Instabank ASA	Instabank	2 111	2 394	3 415	3 379	3 576	KPMG

Appendix 2: Definisjoner og begreper

Vi har enkelte steder benyttet engelske begreper og forkortelser. Disse er gjengitt i tabellen under med dens tilhørende betydning på engelsk og norsk.

AC	Amortised cost	Amortisert kost (AK)
Annualisert tapsprosent		Resultatførte tap på utlån i kvartalet /gjennomsnittlig brutto utlån i kvartalet
bp	Basis point	Basis punkter (100 bp = 1%)
EAD	Exposure at default	Eksponering ved mislighold
ECL	Expected credit loss	Forventet kredittap
IFRS 9	International Financial Reporting Standard 9 – Financial Instruments	Internasjonal standard for finansiell rapportering 9 – Finansielle instrumenter
LGD	Loss given default	Tap gitt mislighold
Kvartalsvis annualisert egenkapitalavkastning		4xResultat etter skatt/(kvartalsvis gjennomsnittlig EK eksl hybrid kapital)
PD	Probability of default	Sannsynlighet for mislighold
PCL	Provision for credit losses (in P&L)	Forventet tap (resultatført)
PCR per stage	Provision coverage ratio per stage	Tapsavsetningsprosent per trinn
Pris/Bok		Markedsverdi av egenkapitalen /Bokført verdi av EK justert for hybridkapital
SICR	Significant increase in credit risk	Vesentlig økning i kredittrisiko
Tap i % av netto renteinntekter		Resultatførte tap på utlån/netto renteinntekter

Appendix 3: Beregning av tapsavsetningsprosjenter

Santander Consumer Bank

Santander	Periode	Trinn 1			Trinn 2			Trinn 3			Totalt	PCR trinn 1+2
		BU _n /BU _{Tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{Tot}	BU _n /BU _{Tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{Tot}	BU _n /BU _{Tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{Tot}	PCR= ECL _{Tot} /BU _{Tot}	
Utlån usikret	1.1.18	87,0 %	1,91 %	1,66 %	8,0 %	12,3 %	0,98 %	5,0 %	64,9 %	3,24 %	5,88 %	2,78 %
	Q4 18	86,9 %	1,64 %	1,43 %	7,7 %	11,4 %	0,88 %	5,3 %	63,8 %	3,41 %	5,72 %	2,44 %
	Q1 19	87,1 %	1,57 %	1,36 %	6,9 %	14,3 %	0,98 %	6,0 %	59,9 %	3,61 %	5,95 %	2,49 %
	Q2 19	88,2 %	1,56 %	1,37 %	6,6 %	14,0 %	0,93 %	5,1 %	58,0 %	2,97 %	5,27 %	2,43 %
Utlån sikret	1.1.18	92,4 %	0,53 %	0,49 %	6,5 %	2,7 %	0,17 %	1,1 %	48,0 %	0,51 %	1,17 %	0,67 %
	Q4 18	91,2 %	0,46 %	0,42 %	7,7 %	2,9 %	0,22 %	1,1 %	47,6 %	0,54 %	1,18 %	0,65 %
	Q1 19	95,8 %	0,47 %	0,45 %	3,0 %	4,6 %	0,14 %	1,2 %	50,1 %	0,58 %	1,16 %	0,59 %
	Q2 19	95,6 %	0,45 %	0,43 %	3,3 %	4,7 %	0,15 %	1,2 %	50,3 %	0,58 %	1,17 %	0,60 %
Utlån totalt	1.1.18	91,2 %	0,83 %	0,76 %	6,8 %	5,3 %	0,36 %	2,0 %	57,9 %	1,15 %	2,27 %	1,14 %
	Q1 18	90,8 %	0,85 %	0,77 %	7,1 %	5,1 %	0,36 %	2,1 %	60,0 %	1,25 %	2,38 %	1,15 %
	Q2 18	90,6 %	0,89 %	0,81 %	7,3 %	4,9 %	0,36 %	2,1 %	57,3 %	1,22 %	2,38 %	1,19 %
	Q3 18	90,3 %	0,77 %	0,69 %	7,6 %	4,9 %	0,37 %	2,0 %	57,3 %	1,16 %	2,23 %	1,09 %
	Q4 18	90,3 %	0,71 %	0,64 %	7,7 %	4,7 %	0,36 %	2,0 %	56,8 %	1,16 %	2,16 %	1,02 %
	Q1 19	93,9 %	0,69 %	0,65 %	3,9 %	8,4 %	0,32 %	2,2 %	55,9 %	1,24 %	2,21 %	0,99 %
Off bs	Q2 19	94,0 %	0,68 %	0,64 %	4,0 %	8,0 %	0,32 %	2,0 %	54,5 %	1,09 %	2,05 %	0,98 %
	1.1.18	98,7 %	0,26 %	0,26 %	0,6 %	7,3 %	0,04 %	0,7 %	12,4 %	0,08 %	0,38 %	0,30 %
	Q4 18	98,3 %	0,43 %	0,42 %	1,0 %	7,3 %	0,07 %	0,7 %	20,3 %	0,14 %	0,63 %	0,50 %
Totalt	1.1.18	92,0 %	0,76 %	0,70 %	6,2 %	5,3 %	0,33 %	1,8 %	56,1 %	1,03 %	2,06 %	1,05 %
	Q4 18	91,1 %	0,68 %	0,62 %	7,0 %	4,8 %	0,33 %	1,9 %	55,4 %	1,05 %	2,00 %	0,97 %

Bank Norwegian

1.1.18		Trinn 1			Trinn 2			Trinn 3			Totalt	PCR trinn 1+2
		BU _n /BU _{Tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{Tot}	BU _n /BU _{Tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{Tot}	BU _n /BU _{Tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{Tot}	PCR= ECL _{Tot} /BU _{Tot}	
TNOK												
Nedbetalingslån Norge		80,9 %	0,46 %	0,38 %	10,8 %	2,53 %	0,27 %	8,3 %	20,7 %	1,70 %	2,35 %	0,71 %
Kredittkortlån Norge		85,9 %	0,14 %	0,12 %	9,1 %	1,20 %	0,11 %	4,9 %	17,6 %	0,87 %	1,10 %	0,24 %
Totalt Norge		82,5 %	0,36 %	0,29 %	10,3 %	2,16 %	0,22 %	7,2 %	20,01 %	1,44 %	1,96 %	0,56 %
Nedbetalingslån Sverige		67,4 %	2,06 %	1,39 %	24,1 %	4,81 %	1,16 %	8,4 %	20,3 %	1,72 %	4,27 %	2,79 %
Kredittkortlån Sverige		81,6 %	0,55 %	0,45 %	14,9 %	9,14 %	1,37 %	3,5 %	26,5 %	0,93 %	2,74 %	1,88 %
Totalt Sverige		72,1 %	1,50 %	1,08 %	21,1 %	5,83 %	1,23 %	6,8 %	21,38 %	1,45 %	3,76 %	2,48 %
Nedbetalingslån Danmark		86,9 %	2,06 %	1,79 %	4,8 %	16,84 %	0,81 %	8,2 %	53,1 %	4,38 %	6,99 %	2,84 %
Kredittkortlån Danmark		71,8 %	2,04 %	1,46 %	8,4 %	27,89 %	2,35 %	19,7 %	40,6 %	8,01 %	11,82 %	4,75 %
Totalt Danmark		84,1 %	2,06 %	1,73 %	5,5 %	20,02 %	1,10 %	10,4 %	48,67 %	5,06 %	7,89 %	3,16 %
Nedbetalingslån Finland		76,6 %	0,71 %	0,54 %	14,5 %	5,80 %	0,84 %	8,9 %	19,9 %	1,78 %	3,17 %	1,52 %
Kredittkortlån Finland		53,7 %	1,07 %	0,57 %	38,6 %	4,65 %	1,80 %	7,7 %	8,2 %	0,64 %	3,00 %	2,57 %
Totalt Finland		72,7 %	0,75 %	0,55 %	18,6 %	5,39 %	1,00 %	8,7 %	18,19 %	1,59 %	3,14 %	1,70 %
Totalt Nordie		78,7 %	0,80 %	0,63 %	13,5 %	4,86 %	0,66 %	7,8 %	23,59 %	1,84 %	3,12 %	1,40 %
Nedbetalingslån		78,3 %	0,94 %	0,74 %	13,2 %	4,67 %	0,62 %	8,5 %	23,9 %	2,02 %	3,38 %	1,48 %
Kredittkort		79,7 %	0,43 %	0,34 %	14,3 %	5,31 %	0,76 %	6,0 %	22,3 %	1,34 %	2,44 %	1,17 %

Q1 18		Trinn 1			Trinn 2			Trinn 3			Totalt	PCR trinn 1+2
		BU _n /BU _{Tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{Tot}	BU _n /BU _{Tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{Tot}	BU _n /BU _{Tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{Tot}	PCR= ECL _{Tot} /BU _{Tot}	
TNOK												
Nedbetalingslån Norge		79,6 %	0,46 %	0,37 %	11,1 %	2,52 %	0,28 %	9,3 %	21,1 %	1,96 %	2,61 %	0,71 %
Kredittkortlån Norge		84,8 %	0,14 %	0,12 %	9,5 %	1,22 %	0,12 %	5,7 %	18,2 %	1,04 %	1,28 %	0,25 %
Totalt Norge		81,3 %	0,35 %	0,29 %	10,6 %	2,15 %	0,23 %	8,2 %	20,44 %	1,67 %	2,18 %	0,56 %
Nedbetalingslån Sverige		42,3 %	2,28 %	0,96 %	46,9 %	4,93 %	2,31 %	10,9 %	21,6 %	2,35 %	5,62 %	3,67 %
Kredittkortlån Sverige		79,5 %	0,57 %	0,45 %	15,6 %	8,97 %	1,40 %	5,0 %	28,7 %	1,43 %	3,27 %	1,94 %
Totalt Sverige		54,6 %	1,45 %	0,79 %	36,5 %	5,50 %	2,01 %	8,9 %	22,92 %	2,04 %	4,84 %	3,07 %
Nedbetalingslån Danmark		85,0 %	2,15 %	1,83 %	6,3 %	18,26 %	1,16 %	8,7 %	53,3 %	4,61 %	7,60 %	3,27 %
Kredittkortlån Danmark		71,2 %	3,06 %	2,18 %	8,5 %	20,74 %	1,76 %	20,3 %	40,6 %	8,25 %	12,19 %	4,94 %
Totalt Danmark		82,5 %	2,30 %	1,89 %	6,7 %	18,82 %	1,27 %	10,8 %	48,97 %	5,27 %	8,43 %	3,54 %
Nedbetalingslån Finland		75,2 %	0,69 %	0,52 %	14,4 %	5,93 %	0,85 %	10,4 %	20,1 %	2,09 %	3,47 %	1,53 %
Kredittkortlån Finland		53,8 %	1,02 %	0,55 %	37,3 %	4,43 %	1,65 %	8,9 %	8,2 %	0,74 %	2,94 %	2,41 %
Totalt Finland		71,5 %	0,73 %	0,52 %	18,4 %	5,40 %	0,99 %	10,2 %	18,31 %	1,86 %	3,37 %	1,69 %
Totalt Nordie		74,7 %	0,79 %	0,59 %	16,3 %	4,95 %	0,81 %	9,0 %	23,81 %	2,15 %	3,54 %	1,54 %
Nedbetalingslån		73,4 %	0,91 %	0,67 %	16,9 %	4,99 %	0,84 %	9,8 %	24,2 %	2,36 %	3,88 %	1,68 %
Kredittkort		78,3 %	0,49 %	0,39 %	14,7 %	4,83 %	0,71 %	7,0 %	22,2 %	1,57 %	2,66 %	1,18 %

Q2 18		Trinn 1			Trinn 2			Trinn 3			Totalt	PCR trinn 1+2
		BU _n /BU _{Tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{Tot}	BU _n /BU _{Tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{Tot}	BU _n /BU _{Tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{Tot}	PCR= ECL _{Tot} /BU _{Tot}	
Nedbetalingslån Norge		78,8 %	0,46 %	0,36 %	10,8 %	2,53 %	0,27 %	10,4 %	21,7 %	2,26 %	2,89 %	0,71 %
Kredittkortlån Norge		85,1 %	0,13 %	0,11 %	8,6 %	1,23 %	0,11 %	6,3 %	18,8 %	1,18 %	1,40 %	0,24 %
Totalt Norge		80,9 %	0,35 %	0,28 %	10,0 %	2,16 %	0,22 %	9,0 %	21,03 %	1,90 %	2,40 %	0,55 %
Nedbetalingslån Sverige		53,9 %	2,14 %	1,15 %	33,7 %	4,65 %	1,57 %	12,4 %	22,5 %	2,78 %	5,50 %	3,11 %
Kredittkortlån Sverige		82,8 %	0,54 %	0,44 %	11,5 %	8,91 %	1,03 %	5,6 %	30,9 %	1,74 %	3,21 %	1,56 %
Totalt Sverige		63,8 %	1,43 %	0,91 %	26,1 %	5,30 %	1,38 %	10,0 %	24,10 %	2,42 %	4,72 %	2,55 %
Nedbetalingslån Danmark		84,6 %	2,12 %	1,79 %	4,8 %	16,06 %	0,78 %	10,6 %	53,6 %	5,69 %	8,25 %	2,87 %
Kredittkortlån Danmark		71,2 %	2,75 %	1,96 %	7,1 %	23,70 %	1,67 %	21,7 %	40,5 %	8,80 %	12,43 %	4,64 %
Totalt Danmark		82,3 %	2,21 %	1,82 %	5,2 %	17,84 %	0,93 %	12,5 %	49,66 %	6,22 %	8,97 %	3,14 %
Nedbetalingslån Finland		72,4 %	0,80 %	0,58 %	15,2 %	6,97 %	1,06 %	12,4 %	23,9 %	2,98 %	4,61 %	1,87 %
Kredittkortlån Finland		53,4 %	1,15 %	0,61 %	36,8 %	4,90 %	1,80 %	9,8 %	9,8 %	0,97 %	3,38 %	2,68 %
Totalt Finland		68,9 %	0,85 %	0,58 %	19,1 %	6,25 %	1,19 %	12,0 %	21,82 %	2,61 %	4,39 %	2,02 %
Totalt Nordic		75,5 %	0,82 %	0,62 %	14,3 %	4,98 %	0,71 %	10,3 %	25,41 %	2,61 %	3,93 %	1,48 %
Nedbetalingslån		74,1 %	0,96 %	0,71 %	14,6 %	5,04 %	0,74 %	11,3 %	26,1 %	2,94 %	4,39 %	1,63 %
Kredittkort		78,9 %	0,47 %	0,37 %	13,4 %	4,84 %	0,65 %	7,7 %	22,7 %	1,75 %	2,77 %	1,11 %

Q3 18		Trinn 1			Trinn 2			Trinn 3			Totalt	PCR trinn 1+2
		BU _n /BU _{Tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{Tot}	BU _n /BU _{Tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{Tot}	BU _n /BU _{Tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{Tot}	PCR= ECL _{Tot} /BU _{Tot}	
TNOK												
Nedbetalingslån Norge		77,7 %	0,45 %	0,35 %	10,9 %	2,63 %	0,29 %	11,4 %	22,7 %	2,58 %	3,22 %	0,72 %
Kredittkortlån Norge		84,0 %	0,14 %	0,11 %	9,2 %	1,23 %	0,11 %	6,8 %	20,2 %	1,38 %	1,61 %	0,24 %
Totalt Norge		79,8 %	0,34 %	0,27 %	10,3 %	2,21 %	0,23 %	9,9 %	22,08 %	2,18 %	2,68 %	0,56 %
Nedbetalingslån Sverige		46,2 %	2,16 %	1,00 %	39,2 %	4,69 %	1,84 %	14,6 %	23,2 %	3,40 %	6,23 %	3,32 %
Kredittkortlån Sverige		80,9 %	0,52 %	0,42 %	12,5 %	9,20 %	1,15 %	6,6 %	31,5 %	2,09 %	3,66 %	1,68 %
Totalt Sverige		58,4 %	1,36 %	0,79 %	29,7 %	5,36 %	1,59 %	11,8 %	24,87 %	2,94 %	5,33 %	2,71 %
Nedbetalingslån Danmark		82,5 %	1,96 %	1,62 %	5,8 %	16,37 %	0,95 %	11,7 %	53,8 %	6,31 %	8,87 %	2,90 %
Kredittkortlån Danmark		71,8 %	2,46 %	1,77 %	7,0 %	24,16 %	1,68 %	21,2 %	40,7 %	8,61 %	12,06 %	4,38 %
Totalt Danmark		80,6 %	2,04 %	1,64 %	6,0 %	17,97 %	1,08 %	13,4 %	50,12 %	6,72 %	9,44 %	3,14 %
Nedbetalingslån Finland		70,0 %	0,78 %	0,55 %	15,3 %	7,48 %	1,14 %	14,7 %	24,2 %	3,57 %	5,26 %	1,98 %
Kredittkortlån Finland		52,3 %	1,92 %	1,00 %	36,6 %	7,25 %	2,65 %	11,1 %	24,1 %	2,68 %	6,33 %	4,11 %
Totalt Finland		66,7 %	0,95 %	0,63 %	19,2 %	7,40 %	1,42 %	14,1 %	24,22 %	3,41 %	5,46 %	2,39 %
Totalt Nordic		73,2 %	0,81 %	0,59 %	15,2 %	5,48 %	0,84 %	11,6 %	26,67 %	3,09 %	4,52 %	1,62 %
Nedbetalingslån		71,4 %	0,92 %	0,66 %	15,7 %	5,33 %	0,84 %	12,8 %	26,8 %	3,44 %	4,94 %	1,72 %
Kredittkort		77,6 %	0,55 %	0,43 %	14,0 %	5,92 %	0,83 %	8,4 %	26,2 %	2,21 %	3,47 %	1,37 %

Q4 18		Trinn 1			Trinn 2			Trinn 3			Totalt	PCR trinn 1+2
		BU _n /BU _{Tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{Tot}	BU _n /BU _{Tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{Tot}	BU _n /BU _{Tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{Tot}	PCR= ECL _{Tot} /BU _{Tot}	
Nedbetalingslån Norge		76,4 %	0,45 %	0,35 %	10,9 %	2,49 %	0,27 %	12,7 %	22,8 %	2,89 %	3,51 %	0,71 %
Kredittkortlån Norge		83,7 %	0,13 %	0,11 %	8,8 %	1,20 %	0,11 %	7,5 %	20,8 %	1,56 %	1,78 %	0,23 %
Totalt Norge		78,9 %	0,33 %	0,26 %	10,2 %	2,11 %	0,21 %	10,9 %	22,31 %	2,43 %	2,91 %	0,54 %
Nedbetalingslån Sverige		39,8 %	2,28 %	0,91 %	42,9 %	4,99 %	2,14 %	17,3 %	23,8 %	4,12 %	7,17 %	3,69 %
Kredittkortlån Sverige		77,2 %	0,51 %	0,39 %	15,5 %	9,34 %	1,45 %	7,3 %	32,4 %	2,36 %	4,20 %	1,98 %
Totalt Sverige		53,8 %	1,33 %	0,71 %	32,7 %	5,76 %	1,88 %	13,5 %	25,56 %	3,46 %	6,06 %	3,00 %
Nedbetalingslån Danmark		81,2 %	1,85 %	1,50 %	5,2 %	16,55 %	0,86 %	13,6 %	54,0 %	7,34 %	9,70 %	2,73 %
Kredittkortlån Danmark		72,1 %	2,10 %	1,51 %	6,5 %	25,20 %	1,64 %	21,4 %	40,7 %	8,70 %	11,85 %	4,01 %
Totalt Danmark		79,6 %	1,89 %	1,51 %	5,4 %	18,42 %	1,00 %	15,0 %	50,57 %	7,58 %	10,09 %	2,95 %
Nedbetalingslån Finland		80,8 %	0,92 %	0,75 %	16,2 %	7,43 %	1,21 %	2,9 %	24,2 %	0,71 %	2,66 %	2,01 %
Kredittkortlån Finland		70,8 %	1,06 %	0,75 %	28,5 %	6,05 %	1,72 %	0,7 %	24,0 %	0,17 %	2,64 %	2,49 %
Totalt Finland		78,8 %	0,95 %	0,75 %	18,7 %	7,01 %	1,31 %	2,5 %	24,22 %	0,60 %	2,66 %	2,11 %
Totalt Nordic		74,5 %	0,80 %	0,60 %	15,6 %	5,45 %	0,85 %	10,0 %	28,10 %	2,80 %	4,24 %	1,60 %
Nedbetalingslån		72,3 %	0,96 %	0,69 %	16,6 %	5,34 %	0,89 %	11,1 %	28,3 %	3,14 %	4,72 %	1,78 %
Kredittkort		79,5 %	0,46 %	0,37 %	13,1 %	5,77 %	0,75 %	7,4 %	27,4 %	2,02 %	3,14 %	1,21 %

Q1 19		Trinn 1			Trinn 2			Trinn 3			Totalt	PCR trinn 1+2
		BU _n /BU _{Tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{Tot}	BU _n /BU _{Tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{Tot}	BU _n /BU _{Tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{Tot}	PCR= ECL _{Tot} /BU _{Tot}	
Nedbetalingslån Norge		73,6 %	0,42 %	0,31 %	12,8 %	2,46 %	0,31 %	13,6 %	26,1 %	3,54 %	4,17 %	0,72 %
Kredittkortlån Norge		79,5 %	0,11 %	0,09 %	12,1 %	3,60 %	0,44 %	8,4 %	23,5 %	1,98 %	2,50 %	0,57 %
Totalt Norge		75,6 %	0,31 %	0,23 %	12,5 %	2,83 %	0,36 %	11,8 %	25,43 %	3,01 %	3,60 %	0,67 %
Nedbetalingslån Sverige		57,2 %	1,92 %	1,10 %	22,8 %	4,63 %	1,05 %	20,0 %	26,2 %	5,24 %	7,40 %	2,69 %
Kredittkortlån Sverige		73,5 %	0,50 %	0,37 %	17,6 %	5,14 %	0,90 %	9,0 %	35,3 %	3,16 %	4,44 %	1,40 %
Totalt Sverige		63,1 %	1,33 %	0,84 %	20,9 %	4,79 %	1,00 %	16,0 %	28,04 %	4,49 %	6,33 %	2,19 %
Nedbetalingslån Danmark		79,7 %	1,69 %	1,35 %	6,0 %	17,51 %	1,04 %	14,4 %	54,1 %	7,78 %	10,17 %	2,79 %
Kredittkortlån Danmark		71,6 %	2,33 %	1,67 %	6,8 %	28,17 %	1,92 %	21,6 %	40,8 %	8,78 %	12,38 %	4,58 %
Totalt Danmark		78,2 %	1,80 %	1,41 %	6,1 %	19,62 %	1,20 %	15,7 %	50,84 %	7,96 %	10,56 %	3,09 %
Nedbetalingslån Finland		79,3 %	0,94 %	0,74 %	14,3 %	7,56 %	1,08 %	6,4 %	24,2 %	1,55 %	3,38 %	1,95 %
Kredittkortlån Finland		76,5 %	0,63 %	0,48 %	20,8 %	5,35 %	1,11 %	2,6 %	24,0 %	0,63 %	2,23 %	1,64 %
Totalt Finland		78,7 %	0,88 %	0,69 %	15,6 %	6,97 %	1,09 %	5,6 %	24,21 %	1,37 %	3,15 %	1,89 %
Totalt Nordic		74,5 %	0,77 %	0,58 %	13,9 %	5,24 %	0,73 %	11,6 %	29,87 %	3,46 %	4,76 %	1,48 %
Nedbetalingslån		73,4 %	0,93 %	0,68 %	13,8 %	5,25 %	0,72 %	12,8 %	30,1 %	3,86 %	5,26 %	1,61 %
Kredittkort		77,2 %	0,41 %	0,32 %	14,2 %	5,22 %	0,74 %	8,6 %	29,1 %	2,49 %	3,55 %	1,16 %

Q2 19		Trinn 1			Trinn 2			Trinn 3			Totalt	PCR trinn 1+2
		BU _n /BU _{Tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{Tot}	BU _n /BU _{Tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{Tot}	BU _n /BU _{Tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{Tot}	PCR= ECL _{Tot} /BU _{Tot}	
Nedbetalingslån Norge		68,4 %	0,54 %	0,37 %	16,3 %	3,06 %	0,50 %	15,2 %	26,6 %	4,06 %	4,93 %	1,03 %
Kredittkortlån Norge		79,9 %	0,13 %	0,10 %	11,1 %	3,89 %	0,43 %	9,1 %	25,8 %	2,34 %	2,87 %	0,58 %
Totalt Norge		72,4 %	0,38 %	0,28 %	14,5 %	3,28 %	0,48 %	13,1 %	26,45 %	3,46 %	4,21 %	0,87 %
Nedbetalingslån Sverige		50,0 %	1,88 %	0,94 %	28,7 %	4,36 %	1,25 %	21,3 %	26,7 %	5,69 %	7,88 %	2,79 %
Kredittkortlån Sverige		74,4 %	0,43 %	0,32 %	16,4 %	4,98 %	0,82 %	9,2 %	35,9 %	3,32 %	4,46 %	1,25 %
Totalt Sverige		59,1 %	1,20 %	0,71 %	24,1 %	4,52 %	1,09 %	16,8 %	28,60 %	4,80 %	6,60 %	2,16 %
Nedbetalingslån Danmark		78,7 %	1,61 %	1,27 %	5,1 %	15,33 %	0,78 %	16,2 %	54,2 %	8,77 %	10,82 %	2,45 %
Kredittkortlån Danmark		72,0 %	2,04 %	1,47 %	6,0 %	13,24 %	0,80 %	21,9 %	40,8 %	8,95 %	11,22 %	2,91 %
Totalt Danmark		77,5 %	1,68 %	1,31 %	5,3 %	14,90 %	0,79 %	17,2 %	51,18 %	8,80 %	10,89 %	2,53 %
Nedbetalingslån Finland		75,8 %	0,98 %	0,74 %	14,9 %	7,37 %	1,10 %	9,3 %	25,6 %	2,39 %	4,23 %	2,03 %
Kredittkortlån Finland		74,1 %	0,36 %	0,27 %	21,6 %	3,64 %	0,79 %	4,3 %	24,0 %	1,03 %	2,09 %	1,10 %
Totalt Finland		75,4 %	0,85 %	0,64 %	16,3 %	6,34 %	1,03 %	8,3 %	25,45 %	2,11 %	3,79 %	1,83 %
Totalt Nordic		71,5 %	0,78 %	0,56 %	15,4 %	4,83 %	0,75 %	13,0 %	30,60 %	3,99 %	5,29 %	1,50 %
Nedbetalingslån		69,1 %	0,98 %	0,68 %	16,2 %	4,99 %	0,81 %	14,7 %	30,7 %	4,51 %	6,00 %	1,74 %
Kredittkort		77,2 %	0,35 %	0,27 %	13,6 %	4,39 %	0,59 %	9,2 %	30,3 %	2,79 %	3,65 %	0,95 %

Komplett Bank

Komplett Bank	Periode	Trinn 1			Trinn 2			Trinn 3			Totalt	PCR trinn 1+2
		BU _n /BU _{Tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{Tot}	BU _n /BU _{Tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{Tot}	BU _n /BU _{Tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{Tot}	PCR= ECL _{Tot} /BU _{Tot}	
Utlån totalt	1.1.18	78,4 %	1,79 %	1,40 %	14,4 %	11,2 %	1,62 %	7,2 %	30,6 %	2,2 %	5,23 %	3,25 %
	Q1 18	77,1 %	1,54 %	1,19 %	13,6 %	9,9 %	1,35 %	9,3 %	31,1 %	2,9 %	5,42 %	2,80 %
	Q2 18	77,2 %	1,41 %	1,09 %	12,8 %	8,1 %	1,03 %	10,0 %	31,4 %	3,1 %	5,25 %	2,35 %
	Q3 18	77,5 %	1,65 %	1,28 %	13,0 %	8,6 %	1,12 %	9,5 %	32,4 %	3,1 %	5,48 %	2,64 %
	Q4 18	75,9 %	1,62 %	1,23 %	13,9 %	8,7 %	1,21 %	10,2 %	31,8 %	3,2 %	5,67 %	2,72 %
	Q1 19	76,6 %	1,76 %	1,34 %	13,1 %	9,3 %	1,22 %	10,3 %	32,7 %	3,4 %	5,95 %	2,86 %
	Q2 19	76,9 %	1,64 %	1,26 %	12,0 %	11,7 %	1,40 %	11,1 %	33,2 %	3,7 %	6,34 %	3,00 %
Forbrukslån Norge	1.1.18			1,41 %			1,71 %			2,2 %	5,36 %	
	Q1 18			1,18 %			1,35 %			2,9 %	5,43 %	
	Q2 18			0,94 %			1,00 %			3,1 %	5,05 %	
	Q3 18			1,00 %			1,04 %			3,0 %	5,03 %	
	Q4 18	76,1 %	1,25 %	0,95 %	14,1 %	7,5 %	1,06 %	9,8 %	30,0 %	2,94 %	4,96 %	
	Q1 19										4,96 %	
	Q2 19										5,22 %	
Forbrukslån Finland	1.1.18			1,09 %			0,68 %			1,36 %	3,13 %	
	Q1 18			1,08 %			0,89 %			1,89 %	3,86 %	
	Q2 18			1,48 %			0,90 %			2,59 %	4,96 %	
	Q3 18			1,98 %			0,99 %			3,17 %	6,14 %	
	Q4 18	80 %	2,27 %	1,82 %	9 %	14,1 %	1,27 %	10,8 %	35 %	3,78 %	6,86 %	
	Q1 19										7,85 %	
	Q2 19										8,10 %	
Forbrukslån sverige	Q1 18	0,0 %		0,0 %	0,0 %		0,00 %	0,0 %		0,00 %	0,00 %	
	Q2 18			1,88 %			1,69 %			0,00 %	3,56 %	
	Q3 18			2,38 %			1,62 %			1,11 %	5,11 %	
	Q4 18	80 %	2,52 %	2,02 %	13 %	16,0 %	2,08 %	6,8 %	35 %	2,40 %	6,50 %	
	Q1 19										6,70 %	
	Q2 19										7,43 %	
Kredittkort	1.1.18			1,71 %			2,32 %			3,06 %	7,09 %	
	Q1 18			1,32 %			1,99 %			4,26 %	7,57 %	
	Q2 18			1,03 %			1,31 %			5,00 %	7,33 %	
	Q3 18			1,07 %			1,55 %			4,75 %	7,37 %	
	Q4 18	63 %	1,56 %	0,98 %	22 %	6,1 %	1,33 %	15,5 %	30 %	4,65 %	6,96 %	
	Q1 19										6,36 %	
	Q2 19										6,30 %	
POS Finance	1.1.18			2,13 %			0,00 %			0,00 %	2,13 %	
	Q1 18			1,56 %			0,00 %			0,00 %	1,56 %	
	Q2 18			1,69 %			0,70 %			0,07 %	2,46 %	
	Q3 18			1,47 %			1,10 %			1,02 %	3,59 %	
	Q4 18			1,29 %			1,40 %			1,76 %	4,45 %	
	Q1 19										5,61 %	
	Q2 19										6,50 %	

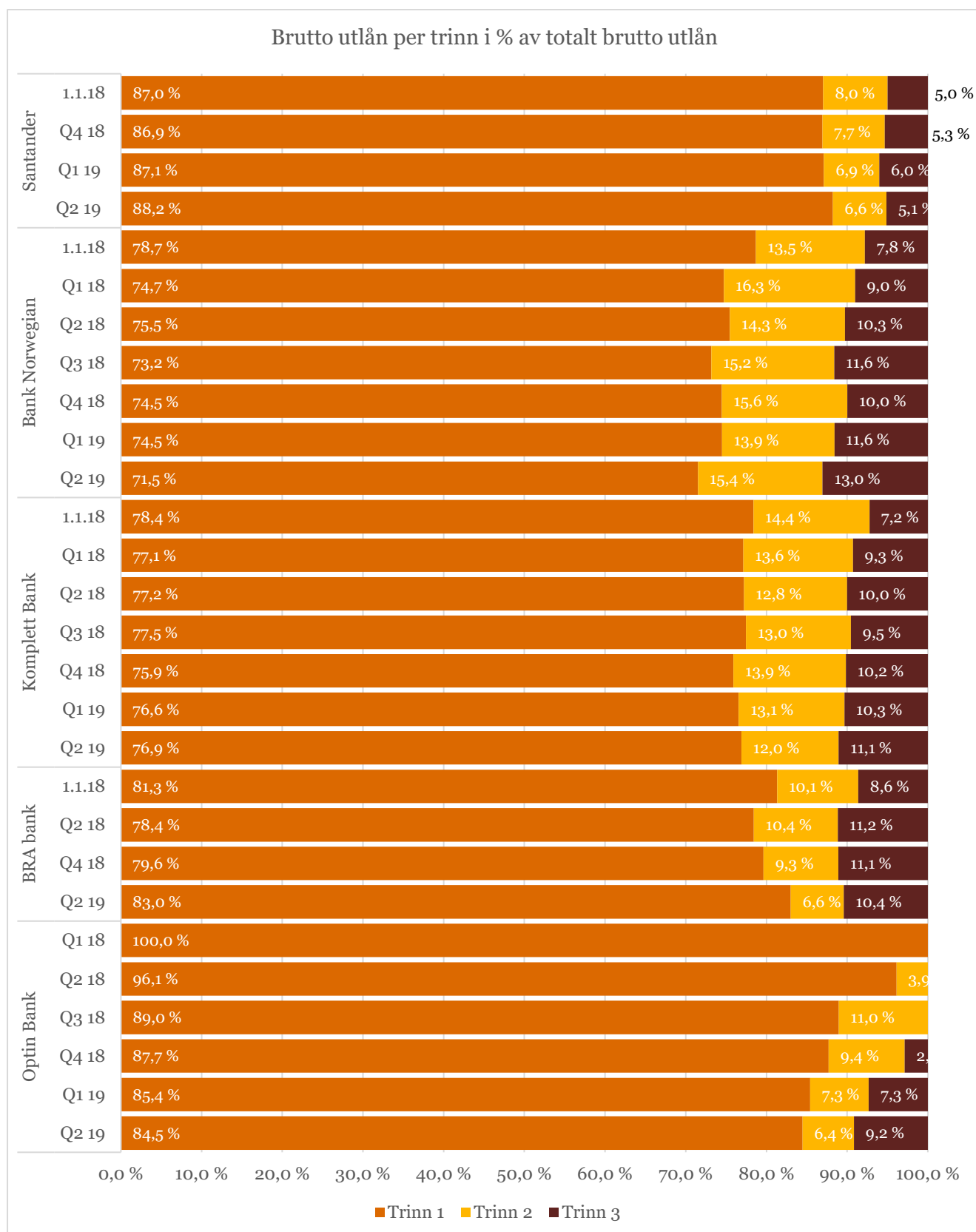
BRABank

BRABank	Periode	Trinn 1			Trinn 2			Trinn 3			Totalt	trinn 1 + trinn
		BU _n /BU _{Tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{Tot}	BU _n /BU _{Tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{Tot}	BU _n /BU _{Tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{Tot}	PCR= ECL _{Tot} /BU _{Tot}	
Forbrukslån Norge	1.1.18	79,1 %	2,3 %	1,8 %	10,9 %	10,7 %	1,2 %	10,0 %	28,7 %	2,9 %	5,85 %	3,32 %
	Q1 18											
	Q2 18	75,4 %	2,3 %	1,7 %	11,9 %	10,6 %	1,3 %	12,7 %	30,9 %	3,9 %	6,90 %	3,41 %
	Q3 18											
	Q4 18	76,9 %	2,1 %	1,6 %	10,8 %	10,8 %	1,2 %	12,3 %	34,9 %	4,3 %	7,07 %	3,16 %
	Q1 19											
	Q2 19	81,0 %	2,2 %	1,8 %	7,9 %	11,0 %	0,9 %	11,1 %	38,7 %	4,3 %	6,91 %	2,96 %
Forbrukslån Sverige	Q2 19	99,8 %	0,2 %	0,2 %	0,2 %	1,8 %	0,0 %	0,0 %		0,0 %	0,21 %	0,21 %
	1.1.18	92,2 %	2,8 %	2,5 %	5,8 %	9,2 %	0,5 %	1,9 %	31,5 %	0,6 %	3,69 %	3,14 %
Forbrukslån Finland	Q1 18											
	Q2 18	88,3 %	3,3 %	2,9 %	5,6 %	16,3 %	0,9 %	6,2 %	34,8 %	2,1 %	5,98 %	4,08 %
	Q3 18											
	Q4 18	85,4 %	3,7 %	3,2 %	6,1 %	15,8 %	1,0 %	8,6 %	34,9 %	3,0 %	7,13 %	4,53 %
	Q1 19											
	Q2 19	84,1 %	3,7 %	3,1 %	5,3 %	16,5 %	0,9 %	10,6 %	36,2 %	3,8 %	7,82 %	4,46 %
Kredittkort Norge	Q2 19	93,6 %	2,3 %	2,1 %	0,0 %		0,0 %	6,4 %	16,5 %	1,0 %	3,16 %	2,25 %
Kredittkort Sverige	Q2 19	93,9 %	0,5 %	0,4 %	0,3 %	17,9 %	0,0 %	5,8 %	30,8 %	1,8 %	2,27 %	0,51 %
Utlån totalt	1.1.18	81,3 %	2,4 %	1,9 %	10,1 %	10,6 %	1,1 %	8,6 %	28,8 %	2,5 %	5,49 %	3,29 %
	Q1 18										6,04 %	
	Q2 18	78,4 %	2,6 %	2,0 %	10,4 %	11,3 %	1,2 %	11,2 %	31,4 %	3,5 %	6,68 %	3,58 %
	Q3 18										6,93 %	
	Q4 18	79,6 %	2,7 %	2,1 %	9,3 %	11,9 %	1,1 %	11,1 %	34,9 %	3,9 %	7,09 %	3,62 %
	Q1 19										7,10 %	
	Q2 19	83,0 %	2,6 %	2,2 %	6,6 %	12,6 %	0,8 %	10,4 %	37,6 %	3,9 %	6,93 %	3,37 %

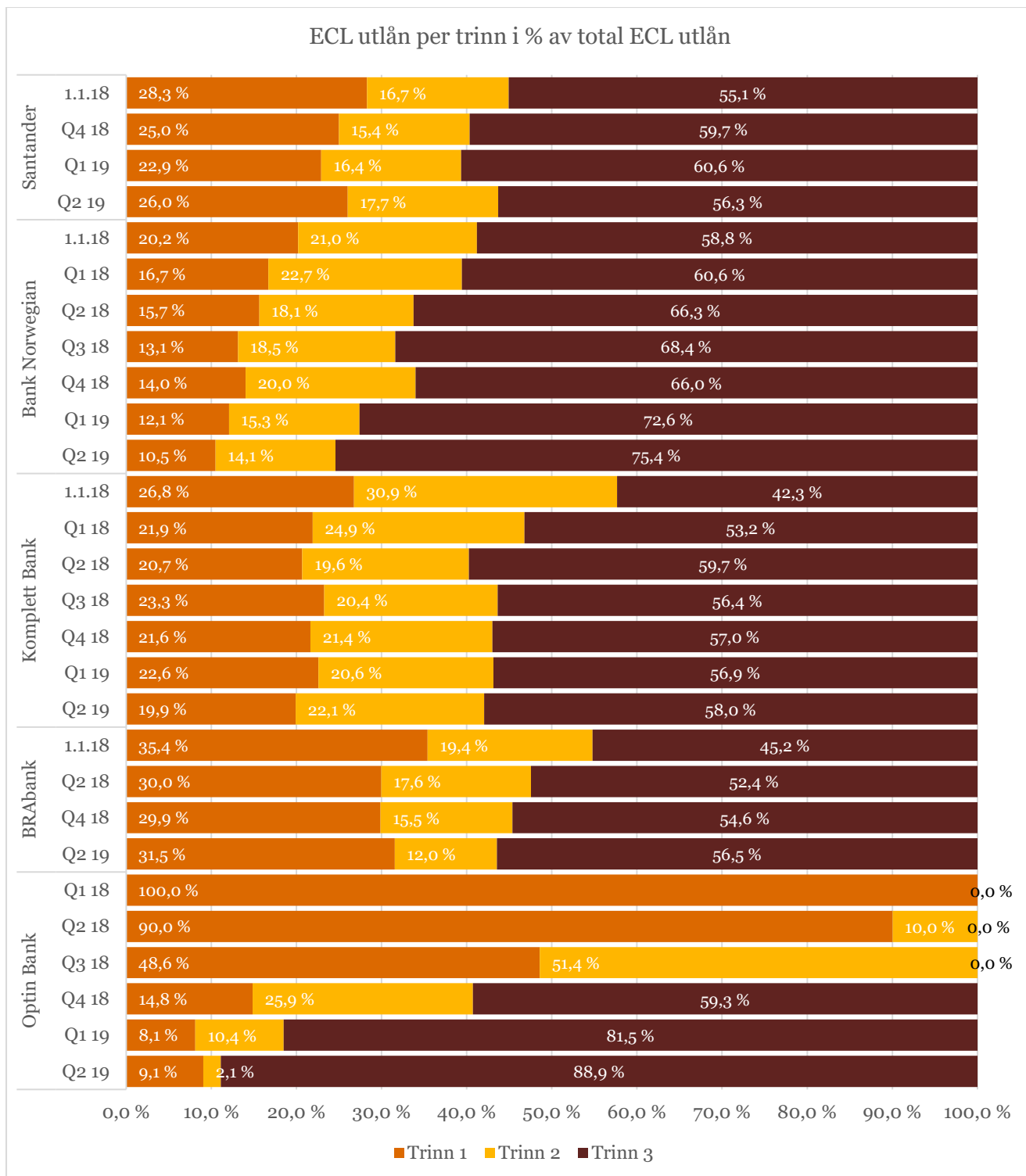
Optin Bank

Optin Bank	Periode	Trinn 1			Trinn 2			Trinn 3			Totalt	PCR trinn 1+2
		BU _n /BU _{Tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{Tot}	BU _n /BU _{Tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{Tot}	BU _n /BU _{Tot}	PCR _n	ECL _n /BU _{Tot}	PCR= ECL _{Tot} /BU _{Tot}	
Forbrukslån Norge	Q1 18	100,0 %	1,00 %	1,00 %	0,0 %		0,00 %	0,0 %		0,00 %	1,00 %	1,00 %
	Q2 18	96,1 %	1,10 %	1,06 %	3,9 %	3,0 %	0,12 %	0,0 %		0,00 %	1,18 %	1,18 %
	Q3 18	89,0 %	0,92 %	0,82 %	11,0 %	7,9 %	0,87 %	0,0 %		0,00 %	1,69 %	1,69 %
	Q4 18	87,7 %	0,65 %	0,57 %	9,4 %	10,6 %	1,00 %	2,9 %	79,6 %	2,28 %	3,85 %	1,62 %
	Q1 19	85,4 %	0,64 %	0,55 %	7,3 %	9,7 %	0,70 %	7,3 %	75,4 %	5,52 %	6,77 %	1,35 %
	Q2 19	84,5 %	0,66 %	0,56 %	6,4 %	2,0 %	0,13 %	9,2 %	59,9 %	5,49 %	6,17 %	0,76 %

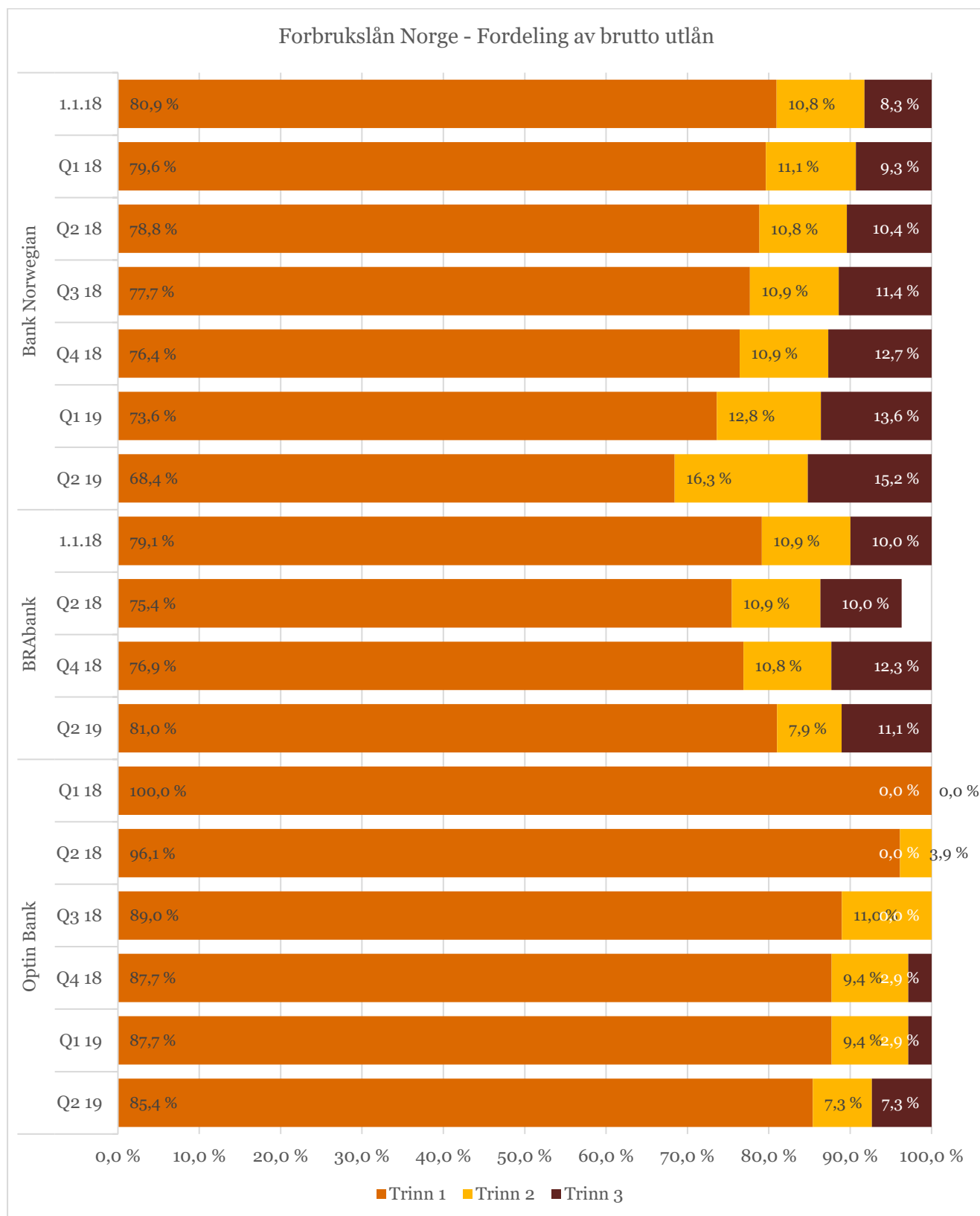
Appendix 4: Fordeling av Brutto utlån per trinn (%)

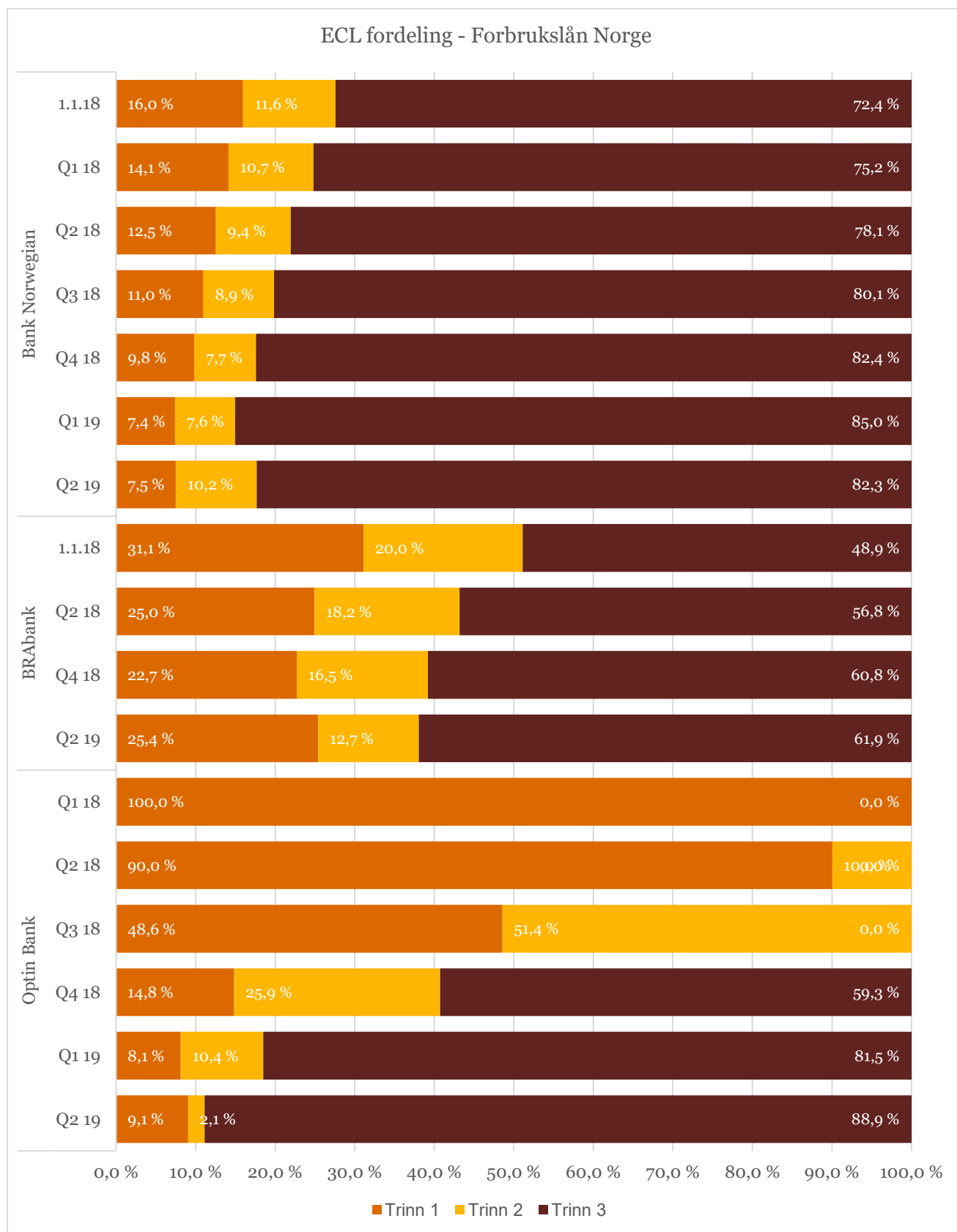
Appendix 5: Fordeling av ECL utlån per trinn (%)

Appendix 6: Forbrukslån Norge - Fordeling av brutto utlån per trinn (%)

Appendix 7: Forbrukslån Norge - Fordeling av ECL per trinn (%)

© 2019 PwC. Med enerett. I denne sammenheng refererer "PwC" seg til PricewaterhouseCoopers AS, Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers AS, PricewaterhouseCoopers Accounting AS, PricewaterhouseCoopers Skatterådgivere AS og PricewaterhouseCoopers Services AS som alle er separate juridiske enheter og uavhengige medlemsfirmaer i PricewaterhouseCoopers International Limited.